

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO-41008/2006

Nr ewid.:111/2007/P/06/079/KNO

Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2006 roku część 24 KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO oraz wykonania planów finansowych Funduszu Promocji Kultury i Funduszu Promocji Twórczości

W a r s z a w a m a j 2 0 0 7 r .

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa
w 2006 roku część 24 - Kultura i
ochrona dziedzictwa narodowego oraz
wykonania planów finansowych
Funduszu Promocji Kultury
i Funduszu Promocji Twórczości**

Dyrektor Departamentu Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Grzegorz Buczyński

Zatwierdzam:

Józef Górny

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Warszawa, dnia maja 2007 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 0-22- 444 50 00
www.nik.gov.pl

1. Wprowadzenie	4
2. Podsumowanie wyników kontroli	4
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności	4
2.2. Synteza wyników kontroli	4
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	12
3. Ważniejsze wyniki kontroli	13
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	13
3.2. Księgi rachunkowe i sprawozdawczość budżetowa	16
3.2.1. Opinia o księgach rachunkowych	17
3.2.2. Opinia o rocznych sprawozdaniach budżetowych	18
3.3. Analiza wykonania budżetu	19
3.3.1. Dochody	19
3.3.2. Wydatki	21
3.3.3. Dotacje	25
3.3.4. Zatrudnienie i wynagrodzenia	28
3.4. Gospodarstwa pomocnicze	30
3.5. Rachunki dochodów własnych	30
3.6. Fundusze celowe	32
3.7. Inne ustalenia kontroli	35
3.7.1. Ustalenia innych kontroli	37
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	39
4.1. Przygotowanie kontroli	39
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	41

Załączniki

1. Wprowadzenie

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego – w okresie od 8 stycznia 2007 r. do 23 marca 2007 r. przeprowadziła, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, kontrolę Nr P/06/079 „Wykonanie budżetu państwa w 2006 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego oraz wykonanie w 2006 r. planów finansowych Funduszu Promocji Kultury i Funduszu Promocji Twórczości”.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania ustawy budżetowej na rok 2006² z dnia 17 lutego 2006 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r. i została przeprowadzona w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w Bibliotece Narodowej.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Ocena wykonania budżetu państwa za 2006 r. w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – pozytywna z nieprawidłowościami.

Opinia o rocznych sprawozdaniach budżetowych – pozytywna z zastrzeżeniami.

Ocena wykonania w 2006 r. planu finansowego Funduszu Promocji Kultury – pozytywna z uchybieniami.

Ocena wykonania w 2006 r. planu finansowego Funduszu Promocji Twórczości – pozytywna.

2.2. Synteza wyników kontroli

2.2.1. Sprawozdawczość budżetowa

Roczne sprawozdania o stanie środków na rachunkach bankowych (Rb-23), o wykonaniu planu dochodów i wydatków budżetowych (Rb-27 i Rb-28), o stanie

¹ Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937, ze zm.

² Dz. U. z 2006 r. Nr 35, poz. 244.

należności i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-N i Rb-Z), sporządzone przez Ministerstwo, oraz sprawozdania z wykonania planów przychodów i wydatków państwowych funduszy celowych (Rb-33 i Rb-40) przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków w 2006 r., a także stan należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2006 r., zgodnie z zasadami rachunkowości. [str. 16 - 19]

NIK pozytywnie – z zastrzeżeniami opiniuje poprawność i rzetelność ksiąg rachunkowych oraz wiarygodność bieżących i rocznych sprawozdań budżetowych, sporządzonych w Biurze Dyrektora Generalnego w 2006 r. Ocena została wydana na podstawie analitycznego przeglądu ksiąg rachunkowych oraz badania próby 181 dowodów księgowych wylosowanych z zastosowaniem metody monetarnej. Wartość ocenianej populacji wynosiła 18.072.731,0 zł. W badanej próbie nieprawidłowości dotyczyły: nieterminowego wprowadzenia 5 faktur na łączną kwotę 104,5 tys. zł, co skutkowało nieujęciem w ewidencji i niewykazaniem zobowiązań w kwartalnych sprawozdaniach budżetowych z wykonania planu wydatków (Rb-28) i stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. [str. 16 - 19]

Korekty sprawozdań jednostkowych dokonywano zgodnie z § 9 ust. 5 rozporządzenia MF w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Były one następstwem m.in.: mylnych księgowania, błędnego funkcjonowania programu obsługującego sprawozdawczość dysponenta drugiego stopnia. [str. 18]

W okresie przejściowym prawidłowo zostały zaksięgowane zwroty niewykorzystanych środków budżetowych, wobec czego saldo konta 223 – rozliczenie wydatków budżetowych wykazywało stan „0”. [str.16 - 19].

W ocenie NIK, roczne sprawozdania z wykonania planów finansowych państwowych funduszy celowych (Rb-33), określonych w ustawie budżetowej na 2006 r., przekazują prawdziwy i rzetelny obraz przychodów oraz wydatków w 2006 r. Funduszu Promocji Kultury i Funduszu Promocji Twórczości, a także ich zobowiązań i należności na dzień 31 grudnia 2006 r., zgodnie z zasadami rachunkowości. [str. 18]

2.2.2. Dochody

Zrealizowane dochody w cz. 24 budżetu państwa wyniosły 5.494 tys. zł i były wyższe niż zaplanowano w ustawie budżetowej na 2006 r. o 4.081 tys. zł, tj. o 288,8%, a w porównaniu do 2005 r. były niższe o 246 tys. zł, tj. o 4,3%.

Zaległości z tytułu należności pozostałych do zapłaty ogółem, według stanu na koniec grudnia 2006 r., wyniosły 1.966,0 tys. zł i w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2005 r. wzrosły o 38,0%.

Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji dochodów dotyczyły: uszczuplenia dochodów budżetowych o kwotę 54,3 tys. zł (0,35% dochodów ogółem) oraz braku windykacji należności budżetowych z tytułu dotacji nadmiernie pobranych lub wydatkowanych niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 660,0 tys. zł. Niedochodzenie należności jednostki sektora finansów publicznych stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych określone w art. 5 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.³ [str. 19 - 21]

2.2.3. Wydatki

Zrealizowane wydatki w 2006 r. wyniosły 1.750.659,0 tys. zł, tj. 98,2 % w stosunku do planu po zmianach. Wydatki budżetowe cz. 24 w 2006 r. w stosunku do wydatków 2005 r. były większe o 105.623 tys. zł, tj. o 6 %. [str. 21]

Stwierdzone nieprawidłowości w realizacji wydatków polegały na:

1. Wydatkowaniu z naruszeniem przepisów prawa 43.181,1 tys. zł (2,5%), w tym: przekazano instytucjom kultury 42.164,0 tys. zł w ramach dotacji podmiotowej (§ 255) na wydatki dotyczące zadań objętych mecenatem państwa i stanowiące faktycznie redystrybucję środków do innych jednostek sektora finansów publicznych i poza sektor, co było niezgodne z art. 106 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 110 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁴ i stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych określone w art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. [str. 26 - 27]
2. Wydatkowaniu z dochodów własnych kwoty 539,5 tys. zł ponad limity ujęte w planach finansowych, co stanowiło naruszenie § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną⁵, a stosownie do art. 11 ust. 1

³ Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114, ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 116, poz. 783.

- ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych. [str. 30]
3. Braku właściwego nadzoru nad gospodarką finansową podległych jednostek, co spowodowało:
- a. sfinansowanie w Bibliotece Narodowej wydatków majątkowych (zakup starodruków) za kwotę 270,1 tys. zł środkami przeznaczonymi na finansowanie wydatków bieżących. (str. 28)
 - b. przekroczenie w placówkach szkolnictwa artystycznego wydatków określonych w ustawie budżetowej i planie (po zmianach) o 207,6 tys. zł, co było sprzeczne z art. 36 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych. [str. 23]
4. Nierzetelnym sporządzaniu wniosków o środki z rezerw budżetu państwa na łączną kwotę 9.493,1 tys. zł (0,54% wydatków), czego skutkiem było niewykorzystanie otrzymanych środków i ich zwrot do budżetu. [str. 24]
5. Niepełnym wykonaniu wydatków, których limity nie wygasły z upływem roku budżetowego 2005, ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego⁶ w cz. 24. Ostatecznie wydatki te wyniosły 9.668,9 tys. zł, tj. 58,0% w stosunku do zaplanowanych. [str. 24]
6. Zapłaceniu w placówkach oświatowych odsetek na kwotę 9.255,1 zł (§§ 457, 458), co stanowiło naruszenie art. 16 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. [str. 23]
7. Niewykonaniu wniosków sformułowanych przez NIK Delegaturę w Warszawie po kontroli przeprowadzonej w 2005 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie, w zakresie realizacji wieloletniego programu rządowego „Kwaśny papier”. Biblioteka Narodowa w 2006 r. w niewielkim stopniu prowadziła odkwaszanie arkuszy i książek, wydając na ten cel zaledwie 749,2 tys. zł (37,5%) z przyznanej w 2006 r. dotacji, za pozostałą kwotę 1.250,8 tys. zł zakupiono w 2007 r. chemikalia do instalacji odkwaszania książek, co stanowiło naruszenie art. 144 ust. 1 i 4 w związku z art. 157 ustawy o

⁶ Dz. U. Nr 245, poz. 2082, ze zm.

finansach publicznych i w świetle art. 11 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych było naruszeniem dyscypliny finansów publicznych. [str. 27]

8. Nierzetelnym zaplanowaniu wydatków w dziale 921 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Efektem tego były liczne zmiany planu dokonywane na łączną kwotę 307.717,4 tys. zł, tj. 34,1% wielkości ujętej w ustawie budżetowej. Zmiany spowodowane były brakiem powiązania kwot wydatków z zadaniami oraz brakiem mierników wykonywania zadań. [str. 36]
9. Nie zrealizowano 8 (z 11) wniosków sformułowanych przez NIK w 2006 r. Nie zostały w pełni usunięte nieprawidłowości dotyczące: nieskutecznych działań w zakresie egzekucji należności budżetowych, nierzetelnego planowania wydatków środków budżetowych i funduszy celowych oraz występowania o środki z rezerw budżetu państwa bez dostatecznego uzasadnienia, nie zapewniono również w pełni skutecznego nadzoru i kontroli finansowej nad działalnością nadzorowanych jednostek. [str. 36].

2.2.4. Dotacje

W 2006 r. dotacje z budżetu państwa otrzymało 178 instytucji, tj. o 14 podmiotów (9,2%) więcej niż w 2005 r. Ogółem ww. jednostki otrzymały środki w kwocie 955.630 tys. zł, tj. o 122.770 tys. zł, (14,7 %) więcej w porównaniu do 2005 r.

Dotacje celowe na dofinansowanie zadań bieżących w 2006 r. otrzymało 1298 beneficjentów (jednostek samorządowych, fundacji, stowarzyszeń), tj. o 1.866 podmiotów (59%) mniej niż w 2005 r. Zmniejszyła się również wielkość udzielonych dotacji. Wyniosły one kwotę 100.668 tys. zł, co stanowiło 82,5% wielkości zaplanowanej w ustawie budżetowej i 97% planu po zmianach. W stosunku do 2005 r. kwota udzielonych dotacji zmniejszyła się o 41.628 tys. zł, tj. o 29,3%.

Stan nierozliczonych dotacji celowych z 2006 r. wynosił kwotę 47.767,4 tys. zł (tj. 57,5%), z czego 6.100,7 tys. zł – na wydatki bieżące i 41.666,7 tys. zł na wydatki majątkowe. Spowodowane to było rozbieżnością terminów rozliczenia dotacji określonych w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielenie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji⁷ z terminem określonym

⁷ Dz. U. Nr 177, poz. 1474, ze zm.

w ustawie o finansach publicznych. W ww. rozporządzeniu Ministra Kultury określono ten termin na 60 dni po zakończeniu zadania (w przypadku inwestycji na 90 dni), a w ustawie o finansach publicznych - do 15 lutego następnego roku budżetowego. [str. 25 - 27]

2.2.5. Ustalenia innych kontroli

NIK negatywnie oceniła działalność w 2006 r. Biblioteki Narodowej⁸ w zakresie gospodarowania środkami publicznymi, z uwagi na przypadki naruszenia zakresu upoważnienia przy realizacji wydatków majątkowych na łączną kwotę 5.523,4 tys. zł, poprzez zapłacenie faktur w 2007 r. ze środków przyznanych na 2006 r., co stanowiło naruszenie art. 144 ust. 1 i 4 w związku z art. 157 ustawy o finansach publicznych. Stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych.

Ponadto, Biblioteka Narodowa nie zwróciła niewykorzystanych środków w kwocie 609,0 tys. zł z dotacji celowej przeznaczonej na sfinansowanie dostaw dodatkowego wyposażenia instalacji do odkwaszania książek oraz przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi instalacji, co stanowiło naruszenie art. 145 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a według art. 9 pkt 3 ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych. [str. 37 - 37]

2.2.6. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w 2006 r. wyniosło 17.445 osób, w tym w dziale 750 – 310 osób. W porównaniu do 2005 r. przeciętne zatrudnienie w 2006 r. było wyższe o 67 osoby, tj. o 2,8%. W porównaniu do planowanego limitu zatrudnienia przeciętne zatrudnienie było wyższe o 31 osób, tj. 0,2%, a w dziale 750 było niższe o 54 osoby, tj. o 14,8%.

Wyższe niż planowano zatrudnienie wystąpiło w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe w rozdziale 80306 – działalność dydaktyczna, w którym zatrudnienie od planowanego było wyższe o 170 osób, tj. 3,7%.

Opóźnione zostały terminy przekazywania wpłaty na rzecz PFRON, co stanowiło naruszenie art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej

⁸ Kontrola dotycząca realizacji programów badawczych finansowanych ze środków publicznych (nr P/05/078) i kontrola dotycząca wykonania budżetu państwa w 2006 r. w cz. 24 przez Bibliotekę Narodową w Warszawie (nr P/06/079).

i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych⁹ oraz naruszenie dyscypliny finansów publicznych określone w art. 14 pkt. 5 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. NIK w związku z art. 28 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych nie skieruje zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Kultury. [str. 28 - 30]

2.2.7. Ustalenia kontroli funduszy celowych

Przychody Funduszu Promocji Kultury (FPK) wyniosły w 2006 r. 116.618 tys. zł i były niższe od zaplanowanych o 12.382 tys. zł, tj. o 9,6% oraz niższe od wykonania w 2005 r. o 3.252 tys. zł, tj. o 2,7%. Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 119.775 tys. zł, co stanowiło 90,4 % wielkości według ustawy budżetowej, tj. 66,5 % planu po zmianach i 164,9% wykonania w 2005 r.

W realizacji planu finansowego FPK stwierdzono uchybienia, dotyczące niepełnej realizacji przychodów i kosztów, czego skutkiem był nadmierny stan środków obrotowych na rachunku Funduszu; niezapewnienia windykacji należności w łącznej kwocie 128,6 tys. zł; nieprowadzenia ewidencji szczegółowej do rozrachunków z tytułu udzielonych dotacji, w wyniku czego brak było danych o stanie ilościowym i kwotach nierozliczonych dotacji na koniec roku. [str. 32 - 33]

Przychody Funduszu Promocji Twórczości (FPT) wyniosły w 2006 r. 981 tys. zł, co stanowiło 122,6% wielkości zaplanowanej w ustawie budżetowej oraz w planie finansowym po zmianach i były wyższe o 285,2 tys. zł, tj. o 41% od wykonanych w 2005 r. Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 793 tys. zł, tj. 97,7% w stosunku do ustawy budżetowej i planu finansowego po zmianach i były wyższe o 273,5 tys. zł od wykonanych w 2005 r.

W realizacji planu finansowego FPT stwierdzono uchybienia polegające na: niewystarczającej skuteczności działań w zakresie ustalania i egzekwowania należności, niepełnej realizacji wniosku pokontrolnego sformułowanego po kontroli wykonania planu finansowego FPT w 2005 r., nieterminowym składaniu sprawozdań Rb-Z i Rb-N, nieprzestrzeganiu zasad polityki rachunkowości. Ponadto, występowały uchybienia w dokumentowaniu przyznawania i rozliczania przyznanych środków Funduszu. [str. 33 - 34]

⁹ Dz. U. Nr 123, poz. 776, ze zm.

2.2.8. Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się:

1. Uszczuplenie środków publicznych, które dotyczyło kwoty:
 - a) 54,3 tys. zł - odsetek od dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem przez Teatr Wielki – Operę Narodową, umorzonych z naruszeniem art. 207 §1 - w zw. z art. 210 - ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa¹⁰, tj. bez wydania decyzji administracyjnej;
 - b) 660 tys. zł nieprawidłowo prowadzonej windykacji należności z tytułu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem przez 4 podmioty.
2. Kwot wydatkowanych z naruszeniem prawa:
 - a) 42.164 tys. zł przekazano do instytucji kultury - w ramach dotacji podmiotowej (§ 255) - środki na dofinansowanie zadań objętych mecenatem państwa nad kulturą, co stanowiło naruszenie art. 106 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 110 ustawy o finansach publicznych, a stosownie do art. 106 ust. 2 pkt 1 lit b cytowanej ustawy przekazywanie środków do państwowych instytucji kultury na realizację programów operacyjnych powinno odbywać się poprzez dotacje celowe;
 - b) 270,1 tys. zł wydatkowane przez Bibliotekę Narodową w Warszawie ze środków bieżących na wydatki majątkowe (zakup starodruków oraz zespołów archiwalnych); dzieła sztuki są zaliczane do środków trwałych, a dotacje na ich zakup ujmowane w paragrafie 6220 zakupy inwestycyjne;
 - c) 207,6 tys. zł przekroczenie przez placówki szkolnictwa artystycznego wydatków określonych w planie (po zmianach), co dotyczyło głównie finansowania zakupu energii (174 tys. zł) i naruszało zasady określone w art. 36 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
 - d) 539,5 tys. zł bez upoważnienia, tj. ponad limity ujęte w planach finansowych, wydatkowano środki własne w jednostkach podległych Ministrowi, co stanowiło to naruszenie przepisów § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych,

¹⁰ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną.

- e) Nierzetelne dane w ewidencji księgowej dotyczyły kwoty 104,5 tys. zł zobowiązań nie ujętych w ewidencji księgowej i nie wykazanej w sprawozdaniach budżetowych z wykonania wydatków (za marzec w kwocie 37,3 tys. zł, za czerwiec - 38,5 tys. zł, a za wrzesień – 28,8 tys. zł).

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła w wystąpieniu pokontrolnym, skierowanym do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wnioski dotyczące między innymi:

1. Skutecznej windykacji dochodów budżetowych i przychodów funduszy celowych oraz ewidencjonowania w księgach rachunkowych rzetelnych danych dotyczących należności budżetowych i przychodów funduszy celowych.
2. Przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości, zgodnie z ustawą o rachunkowości.
3. Rzetelnego planowania wydatków budżetowych oraz przychodów i kosztów funduszy celowych, a także opracowania procedur zapewniających rzetelne i terminowe rozliczanie dotacji celowych.
4. Przekazywania środków nadzorowanym instytucjom kultury na realizację programów operacyjnych w formie dotacji celowych.
5. Dokonania zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielenie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji poprzez skrócenie terminów składania przez beneficjentów rozliczeń udzielonych dotacji.
6. Zapewnienia skutecznego nadzoru nad działalnością nadzorowanych jednostek oraz przeprowadzenie kontroli w jednostkach podległych, w których wystąpiło przekroczenie planu finansowego oraz podjęcie działań w aspekcie naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

Gospodarka finansowa części 24 podlega rygorom wynikającym z ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹¹, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹², ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹³ oraz z innych przepisów określających gospodarkę finansową państwowych jednostek budżetowych.

Na podstawie § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów¹⁴ została ustalona odrębna część 24 budżetu państwa – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, której dysponentem jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej nakłada na państwo obowiązek sprawowania mecenatu nad działalnością kulturalną, polegający na wpieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami (art. 1 ust. 2).¹⁵

Z budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, instytucje kultury, dla których organizatorami są jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na zadania objęte mecenatem państwa, w tym dotacje na wydatki inwestycyjne (art. 9 ust. 3).

Zakres zadań objętych mecenatem państwa oraz sposób ich finansowania z budżetu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 kwietnia 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa wykonywanych przez samorządowe instytucje filmowe i instytucje kultury oraz udzielania dotacji na te zadania.¹⁶

¹¹ Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

¹² Dz. U. Nr 19, poz. 177, ze zm.

¹³ Dz. U. z 2002 r., Nr 76, poz. 694, ze zm.

¹⁴ Dz. U. Nr 80, poz. 558, ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123, ze zm.

¹⁶ Dz. U. Nr 74, poz. 646, ze zm.

W rozporządzeniu z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielenie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji¹⁷ Minister Kultury określił zasady przyznawania i rozliczania dotacji objętych mecenatem państwa. Minister może udzielić pełnomocnictwa dyrektorowi instytucji kultury, której jest organizatorem, do dokonywania wszelkich czynności związanych z przyjmowaniem wniosków, zawieraniem umów i rozliczaniem wykonania zadania objętego mecenatem państwa (§ 4 ust. 1).

Państwowe instytucje kultury, których organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, mogą za jego zgodą udzielać dofinansowania, w tym wydatków inwestycyjnych, podmiotom prowadzącym działalność w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na zadania ważne z punktu widzenia regionalnej polityki rozwoju w zakresie rozwoju kultury, w tym dotacje na wydatki inwestycyjne (art. 28 ust. 1a i 1b ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej).

Ponadto, decyzją nr 4 z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie wprowadzenia zasad finansowania programów operacyjnych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego¹⁸, która weszła w życie 9 lutego 2006 r., Minister określił zasady finansowania 11 programów operacyjnych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zadania określone w ww. decyzji mogą być finansowane ze środków budżetowych Ministra oraz ze środków Funduszu Promocji Kultury.

Budżet w cz. 24 realizowało 320 dysponentów, w tym dysponent główny - Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 3 dysponentów II stopnia: Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Centrum Edukacji Artystycznej oraz Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, 317 dysponentów III stopnia, w tym: Biuro Dyrektora Generalnego, Centrum Edukacji Artystycznej, Centrum Ustawicznego Kształcenia Nauczycieli, 8 burs szkolnictwa artystycznego, 20 internatów w szkołach artystycznych, 33 archiwa państwowe, 253 szkoły artystyczne.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego nadzorował: 19 instytucji filmowych, 44 instytucje kultury, w tym: muzea (16), centra kultury i sztuki (8), pozostałe instytucje

¹⁷ Dz. U. Nr 177, poz. 1474, ze zm.

¹⁸ Dz. Urz. MKiDN Nr 1, poz. 9, ze zm., która uchyliła decyzję nr 21 z dnia 31 października 2005 r. (Dz. Urz. MKiDN Nr 6, poz. 64).

kultury (6), jednostki badawczo rozwojowe (4), ośrodki ochrony zabytków (3), teatry (2), opera, filharmonia, biblioteka, galeria i orkiestra.

Wraz z organami samorządu terytorialnego (na podstawie zawartych porozumień) Minister współprowadził 26 instytucji kultury, w tym: 11 muzeów, 4 teatry, 4 opery, 3 filharmonie, 2 ośrodki kultury, centrum sztuki i instytucję kultury w rozdziale 92114 – pozostałe instytucje kultury.

W 2006 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego był dysponentem dwóch funduszy celowych: Funduszu Promocji Kultury (FPK), utworzonego na podstawie art. 47e ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych¹⁹ oraz Funduszu Promocji Twórczości (FPT), utworzonego na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.²⁰

Przychodami FPK było 20% wpływów z dopłat od podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier liczbowych, loterii pieniężnych, wideoloterii i gry telebingo (art. 47e ust. 1 ustawy o grach i zakładach wzajemnych). Według art. 47e ust. 4 ustawy o grach i zakładach wzajemnych, wydatki FPK są przeznaczane wyłącznie na promowanie lub wspieranie: ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych; twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działań na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej; działań na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa narodowego; młodych twórców i artystów; działań na rzecz dostępu do dóbr kultury osób niepełnosprawnych; zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego; realizacji inwestycji służących promowaniu i wspieraniu przedsięwzięć artystycznych, rozwojowi czytelnictwa, ochronie polskiego dziedzictwa narodowego, promocji młodych twórców i artystów oraz sztuki współczesnej; spłaty wieloletnich zobowiązań finansowych i związanych z nimi dodatkowych obciążeń zaciąganych przez instytucje kultury, dla których organizatorem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Ponadto, dysponent FPK przekazuje corocznie, w terminie do dnia 30 marca następnego roku kalendarzowego, nie mniej niż 5% przychodu, do Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej na realizację zadań tego Instytutu.

¹⁹ Dz. U. z 2004 r. Nr 4, poz. 27, ze zm.

²⁰ Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, ze zm.

Zasady gospodarki finansowej FPK określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Promocji Kultury.²¹

Warunki uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, tryb składania wniosków oraz przekazywania środków z FPK określało rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury.²²

Przychodami FPT było 5% wpływów brutto ze sprzedaży egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych, niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych, publikowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; sumy pieniężne uiszczone przez sprawców zawinionego naruszenia autorskich praw majątkowych dokonanego w ramach działalności gospodarczej podejmowanej w cudzym albo we własnym imieniu; dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny; inne wpływy (art. 112 pkt 1 – 4 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych).

Zasady gospodarki finansowej FPT określają przepisy rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Promocji Twórczości.²³

3.2. Księgi rachunkowe i sprawozdawczość budżetowa

W Biurze Dyrektora Generalnego, będącym dysponentem III stopnia, oceniano wiarygodność ksiąg rachunkowych oraz przeprowadzono badanie prawidłowości ujęcia danych z ksiąg w rocznych sprawozdaniach: Rb-23 – o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 – z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 – z wykonania

²¹ Dz. U. Nr 128, poz. 898, które uchyliło rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 28 stycznia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Promocji Kultury (Dz. U. Nr 24, poz. 201).

²² Dz. U. Nr 24, poz. 200, ze zm.

²³ Dz. U. Nr 116, poz. 786, które uchyliło rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 2 września 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Funduszu Promocji Twórczości (Dz. U. Nr 177, poz. 1475).

planu wydatków budżetu państwa oraz kwartalnych sprawozdaniach Rb-N o stanie należności i Rb-Z o stanie zobowiązań.

3.2.1. Opinia o księgach rachunkowych

W odniesieniu do organizacji systemu księgowości, w tym księgowości komputerowej oraz kontroli finansowej, wniesiono uwagi i zastrzeżenia.

W celu oceny skuteczności systemu księgowości i kontroli finansowej (badanie zgodności) oraz oceny rzetelności ksiąg rachunkowych (badanie wiarygodności) w Biurze Dyrektora Generalnego MKiDN wybrano przy pomocy narzędzia informatycznego, z zastosowaniem metod statystycznych, łącznie 181 dowodów księgowych na kwotę 18.072.730,5 zł, które wraz z 31 dowodami dobranymi metodami niestatystycznymi na łączną kwotę 2.192.064,9 zł, zostały zbadane pod kątem:

- 1) poprawności formalnej oraz prawidłowości kontroli wewnętrznej i dekretacji,
- 2) prawidłowości ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych wpływającej na sprawozdawczość bieżącą i sprawozdania roczne.

Przegląd analityczny oraz dobór i badanie próby dowodów księgowych prowadzone były zgodnie z metodyką przedstawioną w rozdziale 4.1. W przypadku Biura Dyrektora Generalnego zastosowano statystyczny dobór próby tzw. metodą monetarną; doboru próby metodą losowania prostego nie stosowano. Dobór niestatystyczny dotyczył największych kwotowo pozycji wydatków i dochodów oraz zapisów księgowych wybranych celowo na podstawie ewidencji do konta 131 – Rachunek bankowy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zgodności dowodów i zapisów księgowych w badanej próbie.

Na podstawie przeprowadzonego badania wydana została opinia pozytywna z zastrzeżeniami o skuteczności systemu księgowości i kontroli finansowej.

W zakresie rzetelności zapisów księgowych mającej wpływ na bieżące sprawozdania budżetowe (badanie wiarygodności), w przypadku Biura Dyrektora Generalnego w MKiDN, stwierdzono łącznie 5 zapisów zawierających nieprawidłowości na kwotę 104.541,0 zł. Nieprawidłowości dotyczyły nieterminowego wprowadzenia 5 faktur, co skutkowało nie ujęciem w ewidencji zobowiązań i niewykazaniem w sprawozdaniach budżetowych z wykonania wydatków (Rb-28) zobowiązań, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Po przeprowadzeniu badania wiarygodności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej, w przypadku dysponenta III stopnia – Biuro Dyrektora Generalnego, wydana została opinia: negatywna.

W skontrolowanej jednostce nie wystąpiły nieprawidłowości dotyczące zapisów księgowych, wpływających na sprawozdania roczne.

W zakresie wiarygodności ksiąg rachunkowych Biura Dyrektora Generalnego w MKiDN w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej wydano opinię - bez zastrzeżeń.

Korekty sprawozdań jednostkowych dokonywano stosownie do § 9 ust. 5 rozporządzenia MF w sprawie sprawozdawczości budżetowej i były one następstwem m.in.: mylnych księgowania, błędnego funkcjonowania programu obsługującego sprawozdawczość dysponenta głównego, nieprawidłowego sortowania danych przez program sprawozdawczy, drobnych korekt wykonania wydatków, korekty wykonania wydatków niewygasających (pomniejszenia o otrzymane zwroty).

W okresie przejściowym prawidłowo zostały zaksięgowane zwroty niewykorzystanych środków budżetowych, wobec czego stan konta 223 – rozliczenie wydatków budżetowych wykazywało saldo „0”.

3.2.2. Opinia o rocznych sprawozdaniach budżetowych

W wyniku badania zestawień obrotów i sald w kontrolowanej jednostce stwierdzono, że dane z ksiąg rachunkowych zostały prawidłowo ujęte w rocznych sprawozdaniach budżetowych.

Uwzględniając opinię na temat wiarygodności ksiąg Biura Dyrektora Generalnego MKiDN, w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej wydano opinię – bez zastrzeżeń.

W ocenie NIK, sformułowanej na podstawie analizy zapisów w księgach rachunkowych funduszy celowych, roczne sprawozdania z wykonania planów finansowych państwowych funduszy celowych (Rb-33), określonych w ustawie budżetowej na 2006 r., przekazują prawdziwy i rzetelny obraz przychodów oraz wydatków w 2006 r. Funduszu Promocji Kultury i Funduszu Promocji Twórczości, a także ich zobowiązań i należności na dzień 31 grudnia 2006 r., zgodnie z zasadami rachunkowości.

Badanie prawidłowości ujęcia danych ze sprawozdań jednostkowych w sprawozdaniach łącznych prowadzono na podstawie wybranych losowo pozycji ze sprawozdań jednostkowych Rb-27 i Rb-28 oraz wybranych losowo po 3 ze sprawozdania

Rb-23, Rb-N, Rb-Z. W wyniku badania nie stwierdzono błędów w zakresie przenoszenia danych ze sprawozdań jednostkowych na sprawozdania łączne.

3.3. Analiza wykonania budżetu

3.3.1. Dochody

W ustawie budżetowej na rok 2006 ustalono dochody w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w wysokości 1.413 tys. zł, tj. o 75,4% niższe od wykonania w 2005 roku.

Realizację dochodów budżetowych prezentują dane zawarte w załączniku nr 1 do informacji.

Zrealizowane dochody wyniosły 5.494 tys. zł i w stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2006 były wyższe o 4.081 tys. zł, tj. o 288,8%. W porównaniu do 2005 r. dochody były niższe o 246 tys. zł, tj. o 4,3%.

Wyższe niż planowane w ustawie budżetowej dochody osiągnięto w działach:

- 1) 750 - Administracja publiczna o 1.019 tys. zł w związku z uzyskaniem zwrotu środków w kwocie 904 tys. zł z wydatków niewygasających dotyczących 2005 roku (symbol - 3010 - 784 tys. zł i symbol 3020 – 120 tys. zł),
- 2) 801 – Oświata i wychowanie uzyskane dochody wyniosły 323 tys. zł, co stanowiło 165,3% planu;
- 3) 803 – Szkolnictwo wyższe – o 896 tys. zł (przy planowanym 1 tys. zł) z tytułu wpływów ze zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości (§ 291) w kwocie 893 tys. zł i odsetek od dotacji,
- 4) 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego o 2.089 tys. zł, tj. o 325% z powodu uzyskania zwrotów dotacji nadmiernie pobranych i wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem.

Niższe od planowanych w ustawie budżetowej dochody uzyskano w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, które wyniosły 214 tys. zł, co stanowiło 61,5% w stosunku do ustawy budżetowej. W dziale tym nie zrealizowano zaplanowanych w kwocie 335 tys. zł (§ 8538) - dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych

Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych.

Największy udział w strukturze dochodów miały dochody w dziale:

- 750 – Administracja publiczna – z tytułu: wpływów z najmu, dzierżawy składników majątkowych i sprzedaży składników majątkowych (§§ 0750 i 0870) w kwocie 126,7 tys. zł, tj. 46,7% dochodów w tym dziale, zwrotu niewykorzystanych środków na zadania finansowane ze środków niewygasających - 56,0 tys. zł (20,6%), różnych opłat i wpływów z różnych dochodów (§§ 0690, 0970, 8510) – 66,0 tys. zł (24,3%), wpływów ze sprzedaży wyrobów oraz wpłaty części zysku z gospodarstwa pomocniczego - 22,6 tys. zł (8,4%).

- 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego z tytułu wpłat dotacji nadmiernie pobranych lub wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (§ 291) w kwocie 1.496,7 tys. zł, co stanowiło 97% dochodów tego działu oraz odsetek (§ 092) w kwocie 46,5 tys. zł (3,0%).

Należności pozostałe do zapłaty ogółem, według stanu na koniec grudnia 2006 r., wyniosły 2.004,0 tys. zł i w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2005 r. wzrosły o 586,0 tys. zł, tj. 41,3%.

Zaległości netto, według stanu na koniec grudnia 2006 r., wyniosły 1.967,0 tys. zł i wzrosły w porównaniu do stanu na koniec 2005 r. o 549,0 tys. zł, tj. o 38,0%. Największe zaległości na koniec 2006 r. wystąpiły w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego w kwocie 1.826,0 tys. zł i dotyczyły zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem (1.012 tys. zł) i odsetek od tych dotacji (774 tys. zł).

Najwyższy przyrost (o 32%) zaległości netto w 2006 r. wystąpił w dziale 921. Zaległości wzrosły z powodu: nieprawidłowej windykacji należności z tytułu zwrotów dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem w kwocie 660 tys. zł od Centrum Sztuki Współczesnej – Zamek Ujazdowski (154 tys. zł), Fundacji Inicjatyw Międzynarodowych (37,3 tys. zł), Fundacji Dokumentacji Dziedzictwa Narodowego (39,1 tys. zł) oraz Fundacji Dialogu Czterech Kultur (łącznie 429,6 tys. zł) oraz rozłożenia na raty spłaty należności w kwocie 593,8 tys. zł od Instytutu Adama Mickiewicza.

Minister nie korzystał z uprawnień wynikających z przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,²⁴ w tym: nie powiadamiano naczelników właściwych urzędów skarbowych o należnościach budżetowych podmiotów, nie stosowano wskazań zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,²⁵ w tym nie wysyłano terminowo lub w ogóle wezwań do zapłaty, co było naruszeniem dyscypliny finansów publicznych, określonym w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W 2006 r. - umorzono należności na kwotę 377,8 tys. zł, z czego 323,5 tys. zł – zgodnie z obowiązującymi przepisami. Natomiast z naruszeniem art. 207 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa²⁶, tj. bez wydania decyzji, jedynie na podstawie udzielonej „zgody” w formie adnotacji na piśmie, rozłożona została na raty należność od Teatru Wielkiego – Opery Narodowej (w kwocie 171,0 tys. zł) oraz umorzone zostały odsetki od powyższej należności (w kwocie 54,3 tys. zł).

W 2006 r. Minister odroczył spłatę należności na kwotę 948,8 tys. zł.

Pobrane dochody były terminowo przekazywane na rachunek budżetu państwa.

3.3.2. Wydatki

W ustawie budżetowej na rok 2006 ustalono wydatki w cz. 24 w wysokości 1.745.015 tys. zł. W ciągu 2006 r. wydatki zostały zwiększone o 36.603,0 tys. zł z tytułu otrzymania środków z rezerw budżetowych, z czego 35.952,1 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa, 2.960,0 tys. zł z rezerwy ogólnej, do łącznej wysokości 1.783.618,0 tys. zł.

Zrealizowane wydatki – łącznie z wydatkami, których limity nie wygasły z upływem roku 2006 - wyniosły 1.750.659,0 tys. zł, co stanowiło 98,2% w stosunku do planu po zmianach. W porównaniu do 2005 roku wydatki były wyższe o 105.623,0 tys. zł, tj. o 6,4%.

²⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 954, ze zm.

²⁵ Dz. U. Nr 137, poz. 1541.

²⁶ Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60.

Wydatki cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zostały zmniejszone o zwroty niewykorzystanych środków w kwocie 4.011,8 tys. zł dokonane w okresie przejściowym. Niewykorzystane środki zwróciły: Centrum Edukacji Artystycznej (2.697,7 tys. zł), Biuro Dyrektora Generalnego (633,7 tys. zł), Biblioteka Narodowa (108,4 tys. zł), Narodowe Centrum Kultury (83,5 tys. zł).

Na konto dochodów budżetu państwa do dnia 28 lutego 2007 r. Ministerstwo przekazało środki zwrócone po 19 stycznia w łącznej kwocie 421,7 tys. zł, w tym m.in.: 138,7 tys. zł zwrócone przez Warszawską Fundację Filmową i 66,1 tys. zł przez samorząd miasta Białystok.

Największą grupę wydatków w cz. 24 stanowiły wydatki w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, które wyniosły 894.048 tys. zł, tj. 99,98% w stosunku do ustawy budżetowej i 97,1% w stosunku do planu po zmianach. Wydatki w tym dziale stanowiły 51,1% wydatków ogółem cz. 24, a w porównaniu do 2005 r. wzrosły o 68.371,0 tys. zł, tj. o 8,3%.

Wydatki w dziale 801 – Oświata i wychowanie wyniosły kwotę 445.061 tys. zł i stanowiły 25,4% wydatków cz. 24. W stosunku do wielkości określonej w ustawie budżetowej wydatki w tym dziale wyniosły 101,9%, a w stosunku do budżetu po zmianach 99,4%. W porównaniu do 2005 r. wielkość wydatków w dziale 801 była wyższa o 17.632,0 tys. zł, tj. o 4,1%.

Wydatki w dziale 803 - Szkolnictwo wyższe wyniosły 350.797 tys. zł i stanowiły 20,0% wydatków cz. 24. W stosunku do wielkości określonej w ustawie budżetowej wyniosły 99,5%, a w stosunku do planu po zmianach 99,3%. Nakłady wzrosły w stosunku do 2005 r. o 13 643 tys. zł, tj. o 4,1%.

Wydatki w dziale 750 – Administracja publiczna wyniosły 34.337 tys. zł (2,0% wydatków ogółem) i stanowiły 98,9% w stosunku do wielkości określonej w ustawie budżetowej i 97,7% w stosunku do planu po zmianach. W stosunku do roku poprzedniego wydatki na administrację publiczną zmniejszyły się o 192,0 tys. zł, tj. o 0,6%.

Niezrealizowane wydatki w cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wyniosły 32.959,0 tys. zł. Najwięcej wydatków nie zrealizowano w dziale 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, tj. na kwotę 26.508 tys. zł, tj. 80,4% wydatków ogółem, w tym między innymi:

- 1) 16.735 tys. zł - rozdział 92113 - Centra kultury i sztuki, przy czym niezrealizowane wydatki majątkowe (§ 6220) wyniosły 16.500 tys. zł;
- 2) 3.551 tys. zł - rozdział 92118 – Muzea, przy czym niezrealizowane wydatki majątkowe (§ 6220) wyniosły 3.302 tys. zł;
- 3) 2.733 tys. zł - rozdział 92120 - Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, niezrealizowane wydatki dotyczyły wydatków na konserwację (§ 2720);
- 4) 1.017 tys. zł - rozdział 92195 - Pozostała działalność, kwota 1.000 tys. zł dotyczyła wydatków inwestycyjnych (§ 6050).

Niezrealizowane wydatki w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe wyniosły kwotę 2.497 tys. zł i dotyczyły wydatków majątkowych w rozdziale 80306 – działalność dydaktyczna na zadania pn.: „Centrum Nauki i Edukacji SYMFONIA” realizowane przez Akademię Muzyczną w Katowicach (2.150 tys. zł) oraz „Adaptacja budynku powojkowego przy ul. Koszarowej w Katowicach na siedzibę ASP w Katowicach” (346 tys. zł).

Nie zostały zrealizowane wydatki w dziale 801 - Oświata i wychowanie na kwotę 2.608 tys. zł. Dotyczyły one: wynagrodzeń (§ 4110) – 2.105 tys. zł i pochodnych od wynagrodzeń 431 tys. zł w szkołach artystycznych (rozd. 80132).

W placówkach szkolnictwa artystycznego przekroczono wydatki określone w ustawie budżetowej i planie (po zmianach) o 207,6 tys. zł, w tym: na zakup energii o 174 tys. zł, usługi remontowe o 4,4 tys. zł, na zakup usług zdrowotnych o 19,8 tys. zł oraz pozostałych usług o 12,8 tys. zł, co było sprzeczne z art. 36 ust. 1 ustawy o finansach publicznych i stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zapłacone odsetki od nieterminowo regulowanych zobowiązań w rozdziale 80132 wyniosły 9.255,1 zł, co stanowiło naruszenie art. 16 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Środki z rezerwy ogólnej przekazane na realizację 8 zadań w kwocie 2.960 tys. zł zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Stwierdzono przypadki nierzetelnie przygotowywanych wniosków o przyznanie środków z rezerw celowych budżetu państwa, czego skutkiem było niewykorzystanie otrzymanych środków i zwrot do budżetu łącznej kwoty 9.493,1 tys. zł, co stanowiło 26,3% otrzymanych rezerw celowych. Niewykorzystanie środków spowodowane było: rezygnacją

z dotacji przez beneficjentów w związku z brakiem możliwości wykonania zakresu rzeczowego prac konserwatorskich – na kwotę 2.791,8 tys. zł (w Bazylice w Trzebnicy (553,4 tys. zł), w Klasztorze Karmelitów w Gdańsku (150 tys. zł), w Kościele Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny we Włocławku (220 tys. zł), w Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy (743,9 tys. zł) lub z powodu zbyt późnego przyznania środków i braku możliwości legalnego i gospodarnego ich wydatkowania do końca roku budżetowego (Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” – 800 tys. zł) oraz niedokonania zakupu muzealiów przez Muzeum Narodowe w Kielcach (2.500 tys. zł).

Wnioski składane przez instytucje kultury w sprawie przeniesienia części wydatków do niewygasających z upływem roku budżetowego w 2005 r. nie były właściwie weryfikowane, skutkiem czego umieszczono 21 zadań na kwotę 16.675,6 tys. zł w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2005 r. w sprawie wykazu wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego w cz. 24. Ostatecznie wydatki niewygasające wyniosły 9.668,9 tys. zł, tj. 58,0% zaplanowanych. Nie została podjęta realizacja zadania „Opracowanie planu zarządzania dla terenu byłych obozów zagłady – Auschwitz-Birkenau (150 tys. zł), a inne zrealizowano jedynie w niewielkim stopniu, np. na „Podniesienie poziomu i zakresu wykonawstwa oraz tworzenie programu publikacji płytowych, nutowych i książkowych związanych z F. Chopinem”. Narodowy Instytut Fryderyka Chopina wydatkował 45,9 tys. zł (7,8% planu), nie zrealizowano przebudowy i modernizacji dziedzińca Muzeum Narodowego w Warszawie, ponosząc jedynie koszty projektu architektonicznego (41,3 tys. zł, tj. 4,1%), przy czym Muzeum pobrało z rachunku i zwróciło kwotę 558,8 tys. zł, tj. 93,1% zapotrzebowanych i otrzymanych środków.

Przyczynami niewydatkowania ww. środków były między innymi: konieczność wykonania dodatkowych ekspertyz i przesunięcie terminów realizacji inwestycji, negatywne wyniki przeprowadzonych postępowań przetargowych.

Wykaz wydatków budżetu państwa, które w 2006 r. nie wygasają z upływem roku budżetowego, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 grudnia 2006 r.²⁷. Zgodnie z ww. wykazem, w części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, zostało wymienionych 8 zadań na łączną kwotę 20.838,0 tys. zł, z czego 3 na kwotę 16.292,9 tys. zł realizowane były przez Narodowy Instytut Fryderyka Chopina. Przyczyny umieszczenia wydatków jako niewygasających w 2006 r. to terminy zakończenia procedur

²⁷ Dz. U. Nr 232, poz. 1689

przetargowych, przewidywane na początek 2007 r., przedłużające się roboty budowlane oraz prace konserwatorskie i restauratorskie.

Realizację wydatków budżetowych prezentują dane zawarte w załączniku nr 2 do informacji.

Zobowiązania ogółem na koniec grudnia 2006 r. wyniosły 33.731 tys. zł. W 2006 r. w cz. 24 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Największą pozycję wśród zobowiązań stanowiły zobowiązania z tytułu: dodatkowego wynagrodzenia rocznego (27.433,9 tys. zł, tj. 81% wszystkich) i pochodnych od dodatkowego wynagrodzenia rocznego (5.542,3 tys. zł, tj. 16%).

Ze sprawozdań jednostek podległych Ministrowi (Rb-Z) wynika, że zobowiązania za IV kwartał 2006 r. wyniosły 56.237,68 tys. zł. Wykazany w sprawozdaniach Rb-Z stan zobowiązań instytucji podległych nie jest porównywalny ze stanem z roku poprzedniego ze względu na rozszerzenie w 2006 r. katalogu zobowiązań wykazywanych w sprawozdaniach. Zobowiązania kształtowały się następująco:

- w 10 państwowych szkołach wyższych – 13.046,6 tys. zł – 23,2% wszystkich,
- w 2 jednostkach badawczo – rozwojowych – 71,8 tys. zł – 0,1%,
- w 14 państwowych instytucjach kultury 38.733,3 tys. zł – 68,8%,
- w 13 państwowych instytucjach filmowych i państwowych osobach prawnych wykonujących zadania na podstawie innych ustaw – 4.386,1 tys. zł - 7,8%.

3.3.3. Dotacje

Inne dotacje

Dotacje podmiotowe w dziale 801 – Oświata i wychowanie – otrzymało 86 niepublicznych szkół artystycznych w łącznej kwocie 11.726 tys. zł, tj. o 4,4% więcej niż w 2005 r., w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe - 18 wyższych szkół artystycznych w łącznej kwocie 333.690 tys. zł, tj. o 3,8% więcej niż w 2005 r., w dziale 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 74 instytucje kultury otrzymały 610.144 tys. zł, tj. o 22% więcej niż w 2005 r. W latach 2005 – 2006 liczba instytucji kultury finansowanych podmiotowo z budżetu Ministra wzrosła o 29, tj. o 64,4%.

Dotacje celowe na dofinansowanie zadań bieżących w 2006 r. otrzymało 1.298 beneficjentów (jednostek samorządowych, fundacji, stowarzyszeń), tj. o 1.866 podmiotów (59%) mniej niż w 2005 r. Zmniejszyła się również wielkość udzielonych dotacji. Wyniosły one kwotę 100.668 tys. zł, co stanowiło 82,5% wielkości zaplanowanej w ustawie budżetowej i 97,0% planu po zmianach. W stosunku do 2005 r. kwota udzielonych dotacji zmniejszyła się o 41.628 tys. zł, tj. o 29,3%.

NIK negatywnie ocenia sposób rozliczania dotacji udzielonych na realizację zadań z zakresu mecenatu nad kulturą. Obowiązujące od 24 sierpnia 2006 r. zasady księgowania udzielonych dotacji podmiotowych, wprowadzone na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych²⁸, ujawniły dwa negatywne zjawiska: tj. stan nierozliczonych dotacji celowych z 2006 r. wynoszący kwotę 6.100,7 tys. zł (według stanu na 14 marca 2007 r.) oraz 47.767,4 tys. zł (tj. 57,5%) udzielonych dotacji na wydatki majątkowe.

W ocenie NIK, przyczyną powyższego były terminy składania rozliczeń określone w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielenie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji - do 60 dni od zakończenia zadania, a w przypadku inwestycji – w terminie do 90 dni. Utrudniały one terminowe rozliczanie dotacji udzielonych z budżetu cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, w szczególności, gdy realizacja zadania miała miejsce w III i IV kwartale.

W instytucjach kultury finansowano za kwotę 42.164 tys. zł w ramach dotacji podmiotowej (§ 2550) wydatki dotyczące zadań objętych mecenatem państwa, a stanowiące faktycznie redystrybucję środków przez instytucje kultury, zarządzające programami operacyjnymi, do innych jednostek sektora finansów publicznych i poza sektor, co stanowiło naruszenie art. 106 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 110 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

Stosownie do zasad określonych w art. 28 ust. 1a ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, instytucje kultury mogły – po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw kultury - udzielać dofinansowania (w

²⁸ Dz. U. Nr 142, poz. 1020.

tym również wydatków inwestycyjnych) podmiotom prowadzącym działalność kulturalną. Środki przekazywane do instytucji zarządzających (Biblioteka Narodowa, Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Narodowe Centrum Kultury oraz Instytut Książki) klasyfikowane były w § 2550 – klasyfikacji budżetowej, a więc jako dotacja podmiotowa. W decyzjach o ich przyznaniu wskazywano, że część tych środków ma być wydatkowana na realizację programów operacyjnych w dziedzinie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Takie dookreślenie przeznaczenia środków z dotacji podmiotowej nie odpowiada charakterowi tej dotacji. Podkreślić należy, że w przypadku przekazywania środków do instytucji kultury w formie dotacji podmiotowej dookreślenie przeznaczenia tych środków w decyzji – w ocenie NIK – nie jest dla instytucji kultury wiążące. Z istoty (wynikającej z przepisów prawa) dotacji podmiotowej wynika, że jest ona przeznaczona na dofinansowanie bieżącej działalności dotowanego podmiotu.

Wskazanie celu (zadania) na jaki dotacja ma być wydatkowana jest charakterystyczne dla dotacji celowej. Stosownie do art. 106 ust. 2 pkt 1 lit b cytowanej ustawy, przekazywanie środków do państwowych instytucji kultury na realizację programów operacyjnych powinno odbywać się właśnie poprzez dotacje celowe. W efekcie takiego określenia wydatków na działalność bieżącą (§ 2550) Biblioteka Narodowa w Warszawie, np.: kwotę 350 tys. zł przekazała dla Fundacji Kino na wydawanie miesięcznika „Kino”, a 100 tys. zł dla Krakowskiego Stowarzyszenia Teatralnego na wydawanie dwumiesięcznika „Didaskalia”.

Instytucje kultury - stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej - nie są objęte obowiązkiem sporządzania sprawozdań z realizacji wydatków, w terminach określonych dla budżetu państwa. Spowodowało to, że w sprawozdaniu o wydatkach (Rb-28) w cz. 24 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego nie zostały ujawniane środki przekazywane przez instytucje kultury (Bibliotekę Narodową, Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Narodowe Centrum Kultury i Instytut Książki) innym instytucjom finansów publicznych i poza sektor publiczny, co w - ocenie NIK - nie spełniało wymogu przejrzystości finansów publicznych.

NIK krytycznie ocenia wykonanie wniosków, sformułowanych przez NIK Delegaturę w Warszawie z kontroli przeprowadzonej w 2005 r., w zakresie realizacji programu rządowego „Kwaśny papier”. Stwierdzono, że Minister nie przeprowadził nowelizacji programu, chociaż działający przy Bibliotece Narodowej Zespół Ekspertów opracował i przesłał do Ministra (w czerwcu 2006 r.) stosowny projekt, nie zostały ustalone

zadania organu wiodącego, nie sprecyzowano kompetencji Pełnomocnika Ministra Kultury ds. realizacji Programu oraz nie opracowano harmonogramu realizacji Programu.

Ponadto, kontrola wykazała, że - realizująca i koordynująca zadania w ramach programu - Biblioteka Narodowa nie była przygotowana organizacyjnie do prowadzenia tych zadań. Na skutek tego w 2006 r. jedynie w niewielkim stopniu prowadzono odkwaszanie arkuszy i książek, wydatkując zaledwie 749,2 tys. zł (37,5%) przyznanej w 2006 r. na ten cel dotacji. Za kwotę 1.250,8 tys. zł zakupiono w 2007 r. chemikalia do instalacji odkwaszania książek, którą zamierzano uruchomić w 2007 r., co stanowiło naruszenie art. 144 ust. 1 i 4 w związku z art. 157 ustawy o finansach publicznych i w świetle art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych było naruszeniem dyscypliny finansów publicznych.

Biblioteka Narodowa zrealizowała wydatki majątkowe w kwocie ogółem 270,1 tys. zł środkami przeznaczonymi na finansowanie wydatków bieżących, co dotyczyło zakupu starodruków oraz zespołów archiwalnych, z czego 18 pozycji miało wartość jednostkową przekraczającą 3,5 tys. zł. Stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, dzieła sztuki są zaliczane do środków trwałych, a dotacje na ich zakup ujmowane w paragrafie 6220 zakupy inwestycyjne.

3.3.4. Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie w 2006 r. wyniosło 17.445 osób, w tym w dziale 750 – 310 osób. W porównaniu do 2005 r. przeciętne zatrudnienie w 2006 r. było wyższe o 67 osoby, tj. o 2,8%. W porównaniu do planowanego limitu zatrudnienia przeciętne zatrudnienie było wyższe o 31 osób, tj. 0,2%, a w dziale 750 było niższe o 54 osoby, tj. o 14,8%.

Wyższe niż planowano zatrudnienie wystąpiło w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe w rozdziale 80306 – działalność dydaktyczna, w którym zatrudnienie od planowanego było wyższe o 170 osób, tj. 3,7%. Wyższe uczelnie artystyczne stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym²⁹ uczelnie są autonomiczne we wszystkich obszarach swojego działania na zasadach określonych w ustawie.

²⁹ Dz.U. z 2005. Nr 164, poz. 1365.

Wynagrodzenia w cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego wyniosły 605.866 tys. zł i zrealizowane zostały w 99,5% w stosunku do planu po zmianach, w tym w dziale 750 - w 100%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego) w 2006 r. wyniosło 2.894 zł, w tym w dziale 750 – 4.361 zł. W porównaniu do 2005 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2006 r. wzrosło o 2,8%, a w dziale 750 o 7,8%.

Nie została przekroczona kwota wydatków na wynagrodzenia określona w planie finansowym (po zmianach).

Zatrudnienie i wynagrodzenia prezentują dane zawarte w załączniku nr 3 do informacji.

Przeciętne zatrudnienie w MKiDN w 2006 r. w dz. 750 – Administracja publiczna rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej wyniosło 256 osób, co stanowiło 86,8% w stosunku do limitu zatrudnienia wynikającego z ustawy budżetowej. Przeciętne zatrudnienie było niższe od limitu o:

- 44 osoby – 15,3 % wśród członków korpusu służby cywilnej (§ 4020),
- 1 osobę – 20% - wśród osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W stosunku do stanu z 2005 r. przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 7 osób, tj. o 2,7%, przy czym wzrosła z 3 do 6 liczba osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, zatrudnionych w Gabinecie Politycznym Ministra.

Niepełne zatrudnienie w MKiDN spowodowane było trudnościami z pozyskaniem pracowników o wysokich kwalifikacjach.

Wydatki na wynagrodzenia w 2006 r. wyniosły kwotę 14.441 tys. zł i zrealizowane zostały w 99,99% w stosunku do planu po zmianach. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnionego wyniosło 4.701 zł i w ciągu 2006 r. wzrosło o 334 zł, tj. o 7,65%, przy czym w korpusie służby cywilnej wzrost wynosił 367 zł (8,8%), a wśród osób zajmujących kierownicze stanowiska - o 347 zł (2,6%).

Liczba osób zatrudnionych na kierowniczych stanowiskach w administracji państwowej na koniec 2006 r. - w porównaniu do stanu zatrudnienia na koniec 2005 r. - nie zmieniła się i wynosiła 4 osoby.

Na wypłatę wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych w 2006 r. wydatkowano kwotę 115,2 tys. zł, z czego 80,2 tys. zł ze środków rezerwy celowej budżetu państwa.

Opóźnione zostały terminy przekazywania wpłat na rzecz PFRON, co stanowiło naruszenie w art. 49 ust. 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, tj. za luty o 1 dzień i za lipiec 2 dni. Powodem było zbyt duże obciążenie pracą w miesiącach letnich osoby sporządzającej przelewy oraz złe warunki.

Powyższe stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych określone w art. 14 pkt. 5 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów. Jednakże z powodu niskiej szkodliwości społecznej NIK - na podstawie art. 28 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - nie skieruje zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Kultury.

3.4. Gospodarstwa pomocnicze

Omawiane formy organizacyjno-prawne w części 24 obejmowały ogółem 11 gospodarstw pomocniczych, po jednym w działach 750, 801, 854 oraz 8 w dziale 921.

Przychody gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w 2006 r. wyniosły 12.800 tys. zł i były niższe o 0,16 tys. zł, tj. o 1% od kwoty planowanej (po zmianach).

Wydatki (koszty) gospodarstw pomocniczych jednostek budżetowych w 2006 r. wyniosły 10.426 tys. zł i były o 3% wyższe od kwoty planowanej (po zmianach) oraz o 3.194 tys. zł, tj. o 30,6% niższe niż wykonanie w 2005 r. Wpłaty do budżetu wyniosły 28 tys. zł i były niższe o 58% od wpłat zrealizowanych w poprzednim roku.

Gospodarstwa pomocnicze nie były dotowane z budżetu.

3.5. Rachunki dochodów własnych

Dochody własne w cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego posiadały: 34 archiwa państwowe, 137 szkół artystycznych, 8 - internatów i burs, Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, 1 jednostka budżetowa – Biuro Dyrektora Generalnego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Zrealizowane dochody własne wyniosły 10.512 tys. zł i były wyższe od zaplanowanych o 505 tys. zł, tj. o 5%. Pochodziły one z działalności wykraczającej poza

zakres działalności podstawowej, określonej w statucie, polegającej między innymi na świadczeniu usług, w tym szkoleniowych.

Wydatki zrealizowane z dochodów własnych były wyższe od zaplanowanych o 299 tys. zł, tj. o 3% z przeznaczeniem na usługi remonty, zakupy środków trwałych i wyposażenia, pomocy naukowych i dydaktycznych, książek.

Jednostki budżetowe podległe Ministrowi wydatkowały z dochodów własnych kwotę 539,5 tys. zł bez upoważnienia, tj. ponad limity ujęte w planach finansowych. Stanowiło to naruszenie przepisów § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną.

Nielegalne wydatkowanie środków z dochodów własnych wystąpiło w internatach (56,2 tys. zł), szkołach artystycznych (452,4 tys. zł) oraz w Archiwum Akt Nowych w Warszawie (30,9 tys. zł). Stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny jest dokonanie wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia.

Decyzją nr 18 z dnia 27 czerwca 2006 r. Minister utworzył dla MKiDN wydzielony rachunek dochodów własnych. W decyzji określono źródła dochodów gromadzonych na rachunku dochodów własnych, jakimi były dochody uzyskane z odszkodowań za utracone lub uszkodzone mienie oraz opłaty za udostępnianie dokumentacji przetargowej.

W 2006 r. Biuro Dyrektora Generalnego uzyskało dochody w kwocie 74 tys. zł z tytułu odszkodowania za uszkodzony samochód, w wyniku ugody zawartej w dniu 30 czerwca 2006 r. z PZU. W 2006 r. Biuro nie ponosiło wydatków finansowanych dochodami własnymi.

Jednostki budżetowe w cz. 24 nie były zobowiązane do wypełniania dyspozycji art. 22 ust. 8 ustawy o finansach publicznych, gdyż nie uzyskiwały dochodów własnych ze źródeł określonych w art. 22 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 pkt. 1-3, 8 i 9 cytowanej ustawy.

3.6. Fundusze celowe

Fundusz Promocji Kultury

W ustawie budżetowej na rok 2006 ustalono przychody Funduszu Promocji Kultury w wysokości 129.000 tys. zł, wydatki w wysokości 180.154 tys. zł.

Stan Funduszu na początek 2006 r. wynosił 56.995 tys. zł, tj. o 570,0% więcej, niż planowano w ustawie budżetowej na rok 2006.

Zrealizowane przychody wyniosły 116.618 tys. zł i w stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej były niższe o 12.382 tys. zł, tj. o 2,7%.

W strukturze zrealizowanych w 2006 r. przychodów największy udział miały przychody z tytułu wpłat od organizatora gier – Totalizatora Sportowego Sp. z o.o. w Warszawie, który przekazał kwotę 112.823 tys. zł, tj. mniej o 16.177 tys. zł, tj. o 12,5% niż zaplanowano.

Należności wymagalne, według stanu na koniec grudnia 2006 r., wyniosły 128,6 tys. zł. i dotyczyły dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości od 2 dłużników: Fundacji Dokumentacji Dziedzictwa Kultury Narodowej Polski – 100 tys. zł, Fundacji Dialogu Czterech Kultur – 28,5 tys. zł i 55,7 zł. Nieprawidłowości w tym zakresie dotyczyły braku windykacji powyższych należności, co stosownie do art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zrealizowane wydatki wyniosły 119.775 tys. zł, tj. 90,4% planu po zmianach. W strukturze zrealizowanych w 2006 r. wydatków największy udział miały dotacje dla:

- 1) jednostek sektora finansów publicznych: na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych w kwocie 44.676.522 zł, tj. 37,3% (§ 6260), na dotacje na realizację zadań bieżących - wykonanie 21.758.179 zł, tj. 18,2% (§ 2440),
- 2) jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych: na realizację zadań - współfinansowanie programów ze środków funduszy strukturalnych - wykonanie 30.199.522 zł, tj. 25,2% (§ 2450).

Na koniec roku 2006 stan Funduszu wynosił 53.838,2 tys. zł i obejmował: 53.815,6 tys. zł – środki pieniężne, 28,8 tys. zł netto należności Funduszu. W stosunku do

kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2006 był wyższy o 50.703 tys. zł, tj. o 834,4%.

Uchybienia w wykonaniu planu finansowego FPK nie powodowały następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań i dotyczyły: niepełnej realizacji przychodów funduszu i zaplanowanych kosztów, czego skutkiem był nadmierny stan środków obrotowych na rachunku Funduszu, niezapewnienia windykacji należności od dwóch podmiotów w łącznej kwocie 128,6 tys. zł.

Ponadto, nie była prowadzona szczegółowa ewidencja do rozrachunków z tytułu udzielonych dotacji, co uniemożliwiało ustalenie kwoty przekazanych i nierozliczonych dotacji na koniec roku.

Fundusz Promocji Twórczości

W ustawie budżetowej na rok 2006 ustalono przychody Funduszu Promocji Twórczości w wysokości 800 tys. zł, wydatki w wysokości 812 tys. zł.

Stan Funduszu na początek 2006 r. wynosił 617 tys. zł, tj. 72,3% więcej niż planowano w ustawie budżetowej na rok 2006.

Zrealizowane przychody wyniosły 981 tys. zł i w stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej były wyższe o 181 tys. zł, tj. o 22,6%, co było spowodowane przede wszystkim większą o 164,8 tys. zł, tj. o 20,6%, kwotą wpłat od wydawców utworów (w tym 90,1 tys. zł z tytułu odsetek).

W strukturze zrealizowanych w 2006 r. przychodów największy udział miały przychody z tytułu wpłat od producentów lub wydawców egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych, niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych – 964,8 tys. zł. Największy procentowo udział w powyższych wpłatach mieli wydawcy utworów literackich – 38 podmiotów (98,5%). Nie było żadnych wpłat na rzecz FPT od wydawców utworów plastycznych, fotograficznych i kartograficznych.

Zrealizowane wydatki wyniosły 793 tys. zł, tj. 97,7% planu po zmianach i 152,5 % wydatków wykonanych w 2005 r. W strukturze zrealizowanych w 2006 r. wydatków największy udział miały wydatki na stypendia – 423 tys. zł (§ 3250), następnie zapomogi – 293 tys. zł (§ 3110), najmniej środków wydatkowano na pokrycie kosztów wydań utworów literackich – 77 tys. zł (§ 2450).

Nie przyznano żadnego dofinansowania wydań dla niewidomych, ponieważ nie była dostępna informacja o możliwości uzyskania dofinansowania z FPT kosztów wydań i nie został złożony żaden wniosek w tym zakresie.

W 2006 r. został zmieniony plan finansowy FPT. Zmiany dotyczyły: zmniejszenia kwoty stypendiów z 462 tys. zł do 423 tys. zł, zwiększenia kwoty przeznaczonej na zapomogi o 62 tys. zł. Plan po zmianach nie został wykonany – nie wydatkowano kwoty 18,7 tys. zł środków przeznaczonych na zapomogi socjalne.

Na koniec 2006 r. stan środków pieniężnych Funduszu wynosił 805 tys. zł (z czego 478 tys. zł stanowiły środki pieniężne, a 327 tys. zł należności). W stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2006 był wyższy o 447 tys. zł, tj. o 124,9%. Przyczyną różnicy pomiędzy stanem funduszu na koniec 2006 r. a planem (po zmianach) były wyższe niż planowano przychody z tytułu wpłat od producentów/wydawców utworów.

Uchybienia przy realizacji planu przychodów i wydatków FPT polegały na: niewystarczającej skuteczności w zakresie ustalania i egzekwowania należności, w tym od wydawców utworów kartograficznych, plastycznych i fotograficznych, co skutkowało niepełnym zrealizowaniem dyspozycji art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych³⁰. Ponadto, niewystarczająco propagowano możliwości uzyskania pomocy finansowej z FPT, w szczególności w zakresie finansowania wydawnictw dla osób niewidomych, co skutkowało brakiem realizacji zadania FPT wskazanego w art. 113 pkt 2 powołanej ustawy.

W ramach FPT nie przestrzegano przyjętych w Ministerstwie zasad polityki rachunkowości, co polegało na nieprowadzeniu konta pozabilansowego zaangażowania kosztów. Ponadto, nieterminowo składano do Ministerstwa Finansów sprawozdania Rb-Z i Rb-N, co było działaniem niezgodnym z przepisami załącznika nr 38 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³¹. Uchybienia w dokumentowaniu przyznawania i rozliczania przyznanych środków Funduszu, polegały na: nie wyodrębnieniu, liczby wniosków o przyznanie stypendiów ze środków Funduszu; braku dokumentów dotyczących wykonania programu stypendium oraz nie uregulowaniu - w umowach z wydawcami – zasad rozliczania podatku VAT.

³⁰ Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, ze zm.

³¹ Dz. U. Nr 115, poz. 781, ze zm.

3.7. Inne ustalenia kontroli

Po kontroli wykonania budżetu państwa za 2005 r. Najwyższa Izba Kontroli wniosowała o:

1. Zapewnienie stosowania procedur windykacji należności budżetowych w celu niedopuszczenia do przedawnienia należności oraz ewidencjonowania w księgach rachunkowych Biura Dyrektora Generalnego rzetelnych danych dotyczących należności budżetowych.
2. Rzetelne planowanie i wydatkowanie środków funduszy celowych oraz budżetowych, w tym występowanie o środki z rezerw budżetu państwa w sytuacjach faktycznego niedoboru środków w cz. 24.
3. Wyegzekwowanie rzetelnych rozliczeń dotacji celowych na wydatki majątkowe, w tym uwzględniających faktyczne koszty zadań inwestycyjnych, tj. pomniejszonych o kwotę odliczonego bądź zwróconego podatku VAT.
4. Wyegzekwowanie od jednostek podległych środków dotacji pobranych w nadmiernej wysokości lub wydatkowanych niezgodnie z przeznaczeniem w łącznej kwocie 738,4 tys. zł, w tym od: Zamku Królewskiego w Warszawie – 428,5 tys. zł, Instytutu Teatralnego w Warszawie – 285 tys. zł, Akademii Muzycznej we Wrocławiu – 11,5 tys. zł, Centralnego Muzeum Morskiego – 6 tys. zł, Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” – 3,9 tys. zł, Muzeum Łazienki Królewskie – 3,5 tys. zł.
5. Rzetelną weryfikację wniosków nadzorowanych jednostek o zmianę przeznaczenia wydatków z bieżących na majątkowe – przed ich zrealizowaniem oraz wniosków o przyznanie środków z rezerw budżetu państwa.
6. Rozważenie obciążania Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej kosztami obsługi księgowej, wykonywanej na jego rzecz przez Zakład Gospodarczy.
7. Wprowadzenie zasad rachunkowości w Biurze Dyrektora Generalnego, uwzględniających wykazywanie rzetelnych danych w sprawozdawczości budżetowej oraz zaktualizowanie instrukcji obiegu dokumentów.
8. Przestrzeganie zasad weryfikacji wniosków o przyznanie dotacji z Funduszu Promocji Kultury oraz rzetelne rozliczanie zadań, z uwzględnieniem realizacji przez beneficjentów postanowień zawartych w podpisanych umowach.

9. Realizację wniosku pokontrolnego, sformułowanego po kontroli wykonania planu finansowego Funduszu Promocji Twórczości w 2004 r., dotyczącego umorzenia lub wyegzekwowania należności w kwocie 337 tys. zł.
10. Zapewnienie skutecznego nadzoru i kontroli finansowej nad działalnością podległych jednostek.
11. Ustalenie osób odpowiedzialnych w jednostkach nadzorowanych za popełnienie czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych i zawiadomienie o nich rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

Ustalenia kontroli wykazały, że spośród sformułowanych 11 wniosków pokontrolnych, w pełni zrealizowano 3 wnioski (3,6, 11) poprzez rozliczanie dotacji celowych, z uwzględnieniem faktycznych kosztów zadań inwestycyjnych, tj. pomniejszonych o kwotę odliczonego bądź zwróconego podatku VAT, obciążono Polski Instytut Sztuki Filmowej kosztami obsługi księgowej wykonanej na jego rzecz przez Zakład Gospodarczy Ministerstwa, skierowano zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych w 5 szkołach artystycznych.

NIK krytycznie ocenia fakt, że nie zostały w pełni usunięte nieprawidłowości mimo podjętych działań w celu realizacji pozostałych 8 wniosków. Dotyczyło to: nieskutecznych działań w zakresie egzekucji należności budżetowych, nierzetelnego planowania wydatków środków budżetowych i funduszy celowych oraz występowania o środki z rezerw budżetu państwa bez dostatecznego uzasadnienia, niezapewnienia w pełni skutecznego nadzoru i kontroli finansowej nad działalnością nadzorowanych jednostek.

Nierzetelnie zaplanowano wydatki w dziale 921 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Efektem tego były liczne i znaczne zmiany planu dokonywane na podstawie art. 148 ust. 1 ustawy o finansach publicznych na łączną kwotę 307.717,4 tys. zł, tj. 34,1% wielkości ujętej w ustawie budżetowej. W ocenie NIK, powyższa skala zmian, sięgająca 824% wielkości planowanych, spowodowana była faktem, że nie przypisywano wielkości planistycznych wydatków do realizowanych zadań, co dodatkowo umożliwiał przyjęty tryb uzyskiwania dofinansowania ze środków resortu kultury w ramach programów operacyjnych, a Ministerstwo nie opracowało mierników (wskaźników) wykonywania zadań, ich klasyfikacji i kontroli.

3.7.1. Ustalenia innych kontroli

NIK negatywnie oceniła działalność w 2006 r. Biblioteki Narodowej w Warszawie, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, polegającymi na: finansowaniu zadań inwestycyjnych z naruszeniem zasad legalności, pobraniu dotacji celowej na wydatki majątkowe w nadmiernej wysokości, niegospodarnym wydatkowaniu środków publicznych na zakup środków trwałych, nierzetelnym planowaniu oraz niedokonywaniu zmian w rocznych planach finansowych, wykazywaniu nierzetelnych danych w ewidencji księgowej, niezapewnieniu kontroli finansowej oraz nieopracowaniu i wdrożeniu polityki rachunkowości, nieprawidłowościach i uchybieniach w zakresie udzielania zamówień publicznych, niezapewnieniu organizacyjnie i kadrowo realizacji zadań statutowych, co powodowało nieuzasadnione zawieranie umów cywilno-prawnych z pracownikami.

Kontrola w Bibliotece Narodowej w Warszawie wykazała przypadki naruszenia zakresu upoważnienia przy realizacji wydatków majątkowych na łączną kwotę 5.523,4 tys. zł, poprzez zapłacenie faktur w 2007 r. ze środków przyznanych na rok 2006, co stanowiło naruszenie art. 144 ust. 1 i 4 w związku z art. 157 ustawy o finansach publicznych. Dotyczyło to: zakupu urządzeń do uruchomienia instalacji odkwaszania książek (4.246,9 tys. zł), wykonania maszynowni chłodu dla rozbudowy budynku „C-bis” oraz wykonania ścianki szczelinowej oporowej przed tym budynkiem (1.245,1 tys. zł) oraz opłacenia faktury w ramach organizacji Biblioteki retrospektywnej (31,4 tys. zł).

Stosownie do art. 11 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest przekroczenie zakresu upoważnienia do dokonywania wydatków ze środków publicznych.

Ponadto, Biblioteka Narodowa nie zwróciła niewykorzystanych środków w kwocie 609,0 tys. zł z dotacji celowej przeznaczonej na sfinansowanie dostaw dodatkowego wyposażenia instalacji do odkwaszania książek oraz przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi instalacji, co stanowiło naruszenie art. 145 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a według 9 pkt 3 ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W ewidencji księgowej nie były ujmowane zgromadzone i znajdujące się na stanie Biblioteki zbiory stanowiące zabytki piśmiennictwa. W świetle art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości ww. zbiory są zaliczane do środków trwałych

i nie podlegają amortyzacji na podstawie art. 31 ust. 2 tej ustawy, gdyż pomimo upływu czasu nie tracą na wartości i powinny znaleźć odzwierciedlenie w stanie majątku trwałego Biblioteki. W trakcie kontroli NIK, zakupione w 2006 r. zabytki piśmiennictwa w kwocie 3.763,6 tys. zł oraz wcześniej zgromadzone o wartości 219.524,2 tys. zł zostały zaewidencjonowane na koncie 016 – dzieła sztuki i zwiększyły fundusz (majątek) Biblioteki. Należy zaznaczyć, że po kontroli przeprowadzonej w IV kwartale 2000 r., NIK w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 29 stycznia 2001 r., skierowanym do Dyrektora Biblioteki, wnioskowała o urealnienie wartości tych zbiorów i objęcie ewidencją księgowo – finansową całego majątku Biblioteki.

Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w zakresie organizacji i postępowań o udzielanie zamówień publicznych w 2006 r., które polegały między innymi na:

- 1) niedołożeniu należytej staranności przy określaniu wartości szacunkowej zamówień publicznych przeprowadzonych w trybie przetargów nieograniczonych, do czego zobowiązywał art. 32 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,, zgodnie z którym podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, ustalone przez zamawiającego z należyłą starannością. Stwierdzono, że: wartość zawartych 6 umów (z 38 badanych) na kwotę 12.278 tys. zł była wyższa od wartości szacunkowej o kwotę 3.134,5 tys. zł, tj. o 34%, a różnice wynosiły od 0,6 tys. zł do 3.022,4 tys. zł, natomiast wartość 25 zawartych umów na kwotę 2.362,0 tys. zł była niższa od wartości szacunkowej o 944,4 tys. zł, a różnice wyniosły od 1,7 tys. zł do 116 tys. zł (w przypadku 5 umów wartość była niższa o 50% wartości szacunkowej, w jednym przypadku o 80,0%),
- 2) zawarciu 4 umów (z 22 badanych) o wartości łącznej 10.000,6 tys. zł po terminie związania z ofertą, co było niezgodne z art. 94 ust. 1 ww. ustawy, wg którego zamawiający jest zobowiązany do zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty, nie później niż przed upływem terminu związania ofertą (opóźnienie wynosiło odpowiednio: 1, 11, 14 i 30 dni),
- 3) nieprzekazaniu Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówienia, w przypadku 2 na 7 badanych umów o wartości łącznej 2.000,2 tys. zł, niezwłocznie po zawarciu umów, do czego zobowiązywał art. 95 ust. 1 ustawy (ogłoszenie przekazano odpowiednio po upływie 33 i 130 dni).

Stwierdzono ponadto, że Dyrektor Biblioteki nie dopełnił obowiązków w zakresie ustalenia w formie pisemnej zasad (polityki) rachunkowości, co wynikało z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz procedur kontroli finansowej, do czego był zobowiązany na podstawie art. 47 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Na skutek niedopełnienia tych obowiązków, nie zapewniono m.in. badania i porównywania stanu faktycznego ze stanem wymaganym w zakresie procesów pobierania i zwrotu środków publicznych oraz dokonywania wydatków z tych środków.

W ocenie NIK, sposób prowadzenia ewidencji księgowej nie zapewniał sprawnej i skutecznej kontroli nad gospodarką finansową i efektywnego zarządzania.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Kontrolę wykonania budżetu państwa w 2006 r. przeprowadzono, podobnie jak w latach ubiegłych, na trzech płaszczyznach, odpowiadających:

- kontroli rzetelności ewidencji finansowo-księgowej i sprawozdawczości budżetowej,
- kontroli prawidłowości wykonania budżetu państwa,
- kontroli wykonania zadań przewidzianych do finansowania ze środków publicznych objętych planami zawartymi w ustawie budżetowej.

Kontrolę wykonania budżetu w zakresie realizacji wydatków oraz rzetelności ewidencji finansowo-księgowej oparto o statystyczny dobór próby dowodów poddanych kontroli, a kontrolę dochodów o niestatystyczny dobór próby.

Poprawność i kompletność ksiąg rachunkowych oraz prawidłowość sprawozdań oceniono zgodnie z wytycznymi standardów międzynarodowych³², na podstawie:

- a) badania systemu rachunkowości i kontroli finansowej – organizacja systemu,
- b) badania skuteczności funkcjonowania systemu rachunkowości i kontroli finansowej („badanie zgodności”) – poprawność formalna ewidencji dowodów i zapisów księgowych oceniana na podstawie badania próby dowodów (badanie prowadzone było niezależnie od wyniku oceny ryzyka kontroli),

³² Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej (MSRF), Europejskie wytyczne stosowania standardów kontroli INTOSAI.

- c) przeglądu analitycznego ksiąg – analiza komputerowych zapisów księgowych pod kątem poprawności zapisu, sekwencji dat, ciągłości zapisów w dzienniku i terminowości księgowania,
- d) „badania wiarygodności” na próbie transakcji – prawidłowość ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych w zakresie wartości, okresu księgowania i wskazania kont analitycznych w podziałkach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z którymi wyniki transakcji znajdują odbicie w sprawozdaniach budżetowych,
- e) badania prawidłowości i rzetelności sprawozdań budżetowych – zgodność danych ze sprawozdań z ewidencją księgową.

Przegląd analityczny ksiąg rachunkowych prowadzony był z zastosowaniem narzędzi informatycznych na całym udostępnionym zbiorze zapisów księgowych (metoda pełna) w przypadku udostępnienia odpowiednich cech zapisów w wersji elektronicznej lub ograniczony został do wybranych cech zapisów albo do ręcznego sprawdzenia dziennika pod kątem prawidłowości okresu księgowania za miesiące: styczeń lipiec oraz styczeń roku następnego – w pozostałych przypadkach. Badanie zgodności i wiarygodności przeprowadzono na próbie dowodów i zapisów księgowych wybranych metodami statystycznymi ze zbioru dowodów będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności (z wyłączeniem list płac), a przeniesionych do ksiąg rachunkowych w roku 2006, zwanego dalej „populacją objętą badaniem”.

Wyniki badania w postaci wykrytych i ekstrapolowanych kwot nieprawidłowości odniesione zostały do ogółu wydatków kontrolowanej jednostki podlegających ocenie, zwanych dalej „populacją objętą oceną” lub do populacji objętej badaniem.

Próbie statystyczną do badania zgodności i wiarygodności stanowiły zapisy księgowe wylosowane techniką monetarną, tj. z prawdopodobieństwem wyboru proporcjonalnym do wartości transakcji, a liczebność próby uzależniona była od wyników analizy ryzyka. Ryzyko badania zgodności i wiarygodności ustalono, po uwzględnieniu ryzyka nieodłącznego, ryzyka zawodności systemu kontroli wewnętrznej oraz ryzyka statystycznego badania, na poziomie 5%. Wylosowana próba mogła być uzupełniona o zapisy księgowe dobrane metodami niestatystycznymi, dotyczące największych kwotowo wydatków i dochodów oraz zapisy wybrane celowo w wyniku przeglądu analitycznego ksiąg lub na podstawie innych kryteriów.

Badanie zgodności przeprowadzone zostało w kategoriach jakościowych (prawidłowość/nieprawidłowość) i dotyczyło strony formalnej dowodów oraz ich kontroli

bieżącej i dekretacji, natomiast badanie wiarygodności dotyczyło prawidłowości ewidencji transakcji w urządzeniach księgowych.

Wyniki badania próby były ekstrapolowane w kategoriach:

- proporcji wartości dowodów zawierających nieprawidłowości o charakterze formalnym do łącznej wartości populacji objętej badaniem (badanie zgodności),
- łącznej kwoty nieprawidłowości w księgach rachunkowych znajdujących odbicie w sprawozdawczości budżetowej bieżącej i rocznej (badanie wiarygodności).

Uzyskane wyniki porównywano z dopuszczalną wartością nieprawidłowości (próg istotności), wynoszącą:

- dla nieprawidłowości formalnych (badanie zgodności) – 5% wartości populacji objętej badaniem,
- dla badania wiarygodności w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej – 0,75% wartości populacji objętej oceną (lub 2,25% populacji objętej badaniem),
- dla badania wiarygodności w odniesieniu do sprawozdań rocznych – 0,5% wartości populacji objętej oceną (lub 1,5% objętej badania).

Przy wydawaniu opinii odnośnie wiarygodności brano również pod uwagę istotności cząstkowe, dotyczące kwot nieprawidłowości (łącznie i w ramach podziałek klasyfikacji budżetowej) wykrytych w badanej próbie (nie ekstrapolowanych). Przekroczenie zadanych progów dla istotności cząstkowych skutkowało obniżeniem opinii o wiarygodności.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

W dniu 26 marca 2007 r. kontrolerzy NIK przekazali Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego protokół, który został podpisany w dniu 13 kwietnia 2007 r. Protokół kontroli w Bibliotece Narodowej, przekazany w dniu 26 marca 2007 r., został podpisany w dniu 3 kwietnia 2007 r.

Wystąpienia pokontrolne NIK zostały skierowane do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (w dniu 26 kwietnia 2007 r.) i do Dyrektora Biblioteki Narodowej (w dniu 27 kwietnia 2007 r.).

W wystąpieniu, skierowanym do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, NIK wniosowała o:

1. Skuteczną windykację dochodów budżetowych i przychodów funduszy celowych.
2. Przyjęcie zasad (polityki) rachunkowości, zgodnie z ustawą o rachunkowości.

3. Ewidencjonowanie w księgach rachunkowych rzetelnych danych dotyczących należności budżetowych i przychodów funduszy celowych.
4. Rzetelne planowanie wydatków budżetowych oraz przychodów i kosztów funduszy celowych, a także opracowanie procedur zapewniających rzetelne i terminowe rozliczanie dotacji celowych.
5. Przekazywanie środków nadzorowanym instytucjom kultury na realizację programów operacyjnych w formie dotacji celowych.
6. Dokonanie zmiany przepisów rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 1 września 2005 r. w sprawie zakresu zadań objętych mecenatem państwa, szczegółowego trybu składania wniosków o udzielenie dotacji oraz trybu przekazywania i rozliczania udzielonych dotacji poprzez skrócenie terminów składania przez beneficjentów rozliczeń udzielonych dotacji.
7. Rzetelną weryfikację wniosków składanych przez nadzorowane jednostki w sprawie przyznania środków z rezerw celowych budżetu państwa oraz w sprawie przeniesienia wydatków do niewygasających z upływem roku budżetowego.
8. Ustalenie osób odpowiedzialnych za popełnienie czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych w jednostkach nadzorowanych, polegających na realizowaniu wydatków w kwotach przekraczających plan finansowy, tj. bez upoważnienia, oraz zawiadomienie o nich rzeczownika dyscypliny finansów publicznych.
9. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad działalnością nadzorowanych jednostek.

W dniu 4 maja 2007 r. Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego złożył zastrzeżenia do zaleceń zawartych w wystąpieniu po kontroli wykonania w 2006 r. budżetu państwa w cz. 24, które dotyczyły wniosku przedstawionego w pkt. 5 w brzmieniu „Przekazywanie środków nadzorowanym instytucjom kultury na realizację programów operacyjnych w formie dotacji celowych”.

Kolegium NIK na posiedzeniu w dniu 23 maja 2007 r. oddaliło zastrzeżenia w całości.

W wystąpieniu do dyrektora Biblioteki Narodowej NIK skierowała następujące wnioski:

1. Podjęcie działań zapewniających przestrzeganie przez Bibliotekę wydatkowania środków publicznych wg zasad określonych w przepisach, a w szczególności: rzetelne planowanie i rozliczanie kosztów, w tym dokonywanie każdorazowo zmian w rocznych

planach finansowych Biblioteki, przy realizowaniu wyższych kosztów dokonywanie wydatków z dotacji budżetowych w kwotach i terminach określonych w ustawie o finansach publicznych, zaprzestanie nieuzasadnionego dokonywania płatności przed terminem realizacji umów.

2. Zwrot do budżetu państwa dotacji pobranej w nadmiernej wysokości w kwocie 609,0 tys. zł wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.
3. Zapewnienie organizacji i wydatkowania środków publicznych na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.
4. Zapewnienie prowadzenia rzetelnej ewidencji księgowej oraz skutecznego nadzoru nad gospodarką finansową, poprzez opracowanie, wdrożenie i aktualizowanie polityki rachunkowości, ustalenie i wdrożenie procedur kontroli finansowej, rozważenie celowości wprowadzenia zasad ewidencji księgowej w sposób umożliwiający powiązanie uzyskiwanych przychodów z miejscem powstawania kosztów.

Po kontroli przeprowadzonej w Bibliotece Narodowej NIK skieruje zawiadomienia do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego o możliwości popełnienia przez 3 osoby czynów stanowiących naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W dniu 15 maja 2007 r. Dyrektor Biblioteki Narodowej w Warszawie poinformował Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego o sposobie wykorzystania uwag i wniosków pokontrolnych:

Ad. 1. Przyjęty do realizacji plan rzeczowo-finansowy, sporządzony z uwzględnieniem zasad ujętych w art. 34 ustawy o finansach publicznych, aktualizowany jest w roku 2007 na bieżąco; wzmocniono nadzór nad wydatkami, terminami ich ponoszenia, z zachowaniem współmierności przychodów do kosztów oraz zwrócono szczególną uwagę na terminy i warunki zapłaty wynikające z podpisanych umów i dokonywać płatności zgodnie z ich zapisami.

Ad. 2 W dniu 13.04.2007 r. Biblioteka zwróciła na rachunek bankowy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pobraną w nadmiernej wysokości dotację majątkową wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 625.014.36 zł.

Ad. 3 Wprowadzone zostały zmiany personalne i organizacyjne w strukturach realizujących zamówienia publiczne.

Ad. 4 Podjęta została decyzja o zmianie systemu finansowo-księgowego i zakupie systemu odpowiadającego potrzebom jednostki oraz zgodnego z przepisami prawa w tym zakresie. W najbliższym czasie zostanie uruchomiona procedura przetargowa. Jednocześnie posiadany system został w miarę możliwości technicznych dostosowany do nowych funkcji i oczekiwań, łącznie z wprowadzeniem nowego planu kont, obowiązującego jednostkę od dnia 1 stycznia 2007 roku. W celu wzmocnienia nadzoru nad gospodarką finansową Biblioteki trwają prace nad opracowaniem i wdrożeniem procedur kontroli finansowej zgodnych ze standardami kontroli ujętymi w Komunikacie Nr 13 z dnia 30 czerwca 2006 r. Ministra Finansów. Trwają prace nad aktualizacją polityki rachunkowości.

W toku kontroli zasięgano informacji w 4 jednostkach na podstawie art. 29 pkt 2 lit. f ustawy o NIK: Ministerstwie Finansów, Centrum Edukacji Artystycznej, Instytucie Książki w Krakowie, Polskim Związku Niewidomych i Słabowidzących.

Załącznik nr 1

**Realizacja dochodów budżetowych w 2006 r. w cz. 24 - Kultura i ochrona dziedzictwa
narodowego**

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2005	2006 r.		Wzrost/spadek w stosunku do 2005r	wykonanie 2006 r. w stosunku do ustawy budżetowej
			Według ustawy budżetowej	Wykonanie		
			tys. zł			
1	2	3	4	5	6	6
	Ogółem cz.24 - KiODN	5740	1413	5494	95.7	388.8
1.	750 - Administracja publiczna	197	100	1119	568.0	1119.0
1.1.	75001 - Urzędy naczelných i centalnych organów administracji rządowej	146	100	213	145.9	213.0
1.3.	75095 - Pozostała działalność	0	0	904		
1.3.1	symbol - 3010 - zwroty środków z wydatków niewygasających z 2005 r. (zał Nr 2)	0	0	120		
1.3.2	symbol - 3020 - zwroty środków z wydatków niewygasających z 2005 r. (zał. Nr 3)	0	0	784		
1.4.	75097- Gospodarstwa pomocnicze	48	0	2	4.2	
2.	801 - Oświata i wychowanie	509	323	534	104.9	165.3
2.1.	80132 - Szkoły artystyczne	481	307	509	105.8	165.8
2.2.	80140 - Centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki dokształcania zawodowego	0	1	0		0.0
2.3.	80143 - Jednostki pomocnicze szkolnictwa	28	15	25	89.3	166.7
3.	803 - Szkolnictwo wyższe	1	0	896	89600.0	
3.1.	80306 - Działalność dydaktyczna	1	0	896	89600.0	
4.	854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	58	348	214	369.0	61.5
4.1.	85410 - Internaty i bursy szkolne	58	13	214	369.0	1646.2
4.2.	85415 - Pomoc materialna dla uczniów	0	335	0		0.0
5.	921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	4975	642	2731	54.9	425.4
5.1.	92101 - Instytucje kinematografii	0	0	1		
5.2.	92102 - Dystrybucja i rozpowszechnianie filmów /w 2006 rozdział nosi nazwę - Polski Instytut Sztuki Filmowej/	6	0	0	0.0	
5.3.	92105 - Pozostałe zadania w zakresie kultury	65	0	121	186.2	
5.4.	92106 - Teatry dramatyczne i lalkowe /w 2006 rozdział nosi nazwę Teatry/	86	0	367	426.7	
5.5.	92107 - Teatry muzyczne, opery i operetki	19	0	0	0.0	
5.6.	92108 - Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele	11	0	96	872.7	
5.7.	92109 - Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	2	0	387	19350.0	
5.8.	92113 - Centra kultury i sztuki	4332	523	370	8.5	70.7
5.9.	92114 - Pozostałe instytucje kultury	3	0	214	7133.3	
5.10.	92116 - Biblioteki	22	0	62	281.8	
5.11.	92117 - Archiwa	340	115	195	57.4	169.6
5.12.	92118 - Muzea	61	0	825	1352.5	
5.13.	92119 - Ośrodki ochrony i dokumentacji zabytków	0	0	20		
5.14.	92120 - Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	0	0	6		
5.15.	92122 - Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa	2	4	10	500.0	250.0
5.16.	92195- Pozostała działalność	9	0	33	366.7	
5.17.	92197- Gospodarstwa pomocnicze	17	0	24	141.2	

Realizacja wydatków budżetowych cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2005 r.*	2006 r.				6:3	6:4	6:5
			Według ustawy budżetowej	Budżet po zmianach	Wykonanie*	w tym wydatki niewyga- sające			
							tys. zł		
1	2	3	4	5	6	6a	7	8	9
	Ogółem	1 645 036	1 745 015	1 783 618	1 750 659	20 838	106.4	100.3	98.2
	1 dział 710 - Działalność usługowa	-	5 120	4 811	4 752	-	-	92.8	98.8
1.1	rozdział 71035 - Cmentarze	-	5 120	4 811	4 752	-	-	92.8	98.8
	2 dział 750 - Administracja publiczna	34 529	34 732	35 162	34 337	-	99.4	98.9	97.7
	rozdział 75001 - Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	29 833	34 212	34 622	33 867	-	113.5	99.0	97.8
	rozdział 75064 - współpraca naukowo techniczna z zagranicą	4 181	-	-	-	-	0.0		
2.2	rozdział 75095 - Pozostała działalność	515	520	540	470	-	91.3	90.4	87.0
2.3	3 dział 752 - Obrona Narodowa	44	104	104	66	-	150.0	63.5	63.5
	rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne	44	104	104	66	-	150.0	63.5	63.5
3.1	dział 801 - Oświata i wychowanie	427 429	436 661	447 669	445 061	-	104.1	101.9	99.4
4.1	rozdział 80132 - Szkoły artystyczne	416 273	425 111	435 705	433 099	-	104.0	101.9	99.4
	rozdział 80140 - Centra kształcenia ustawicznego	3 011	3 040	3 139	3 139	-	104.3	103.3	100.0
4.2	rozdział 80143 - Jednostki pomocnicze szkolnictwa	3 677	3 747	3 943	3 943	-	107.2	105.2	100.0
4.3	rozdział 80146 - Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	1 947	2 260	1 967	1 965	-	100.9	86.9	99.9
4.4	rozdział 80178 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	150	-	-	-	-	0.0		
4.5	rozdział 80195 - Pozostała działalność	2 371	2 503	2 915	2 915	-	122.9	116.5	100.0
4.6	5. dział 803 - Szkolniczywo wyższe	337 154	352 414	353 294	350 797	2 496	104.0	99.5	99.3
5.1	rozdział 80306 - Działalność dydaktyczna	316 175	325 975	331 860	329 364	2 496	104.2	101.0	99.2
5.2	rozdział 80309 - Pomoc materialna dla studentów	20 776	21 236	21 257	21 257	-	102.3	100.1	100.0
5.3	rozdział 80395 - pozostała działalność	203	5 203	177	176	-	86.7	3.4	99.4
	dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	20 203	21 729	22 022	21 598	335	106.9	99.4	98.1
6.	rozdział 85410 - Internaty i bursy szkolne	20 013	21 347	21 669	21 581	-	107.8	101.1	99.6
6.1	rozdział 85415 - Pomoc materialna dla uczniów	177	335	339	3	335	1.7	0.9	0.9
6.2	rozdział 85446 -Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	13	47	14	14	-	107.7	29.8	100.0
6.3	dział 921 -Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	825 677	894 255	920 556	894 048	18 007	108.3	100.0	97.1
7	rozdział 92101 -Instytucje kinematografii	31 560	4 253	4 796	4 771	-	15.1	112.2	99.5
7.1	rozdział 92102 -Polski Instytut Sztuki Filmowej* w 2005 rozdział nosił nazwę Dystrybucja i rozpowszechnianie filmów	1 191	32 430	30 753	30 748	-	2581.7	94.8	100.0
7.2	rozdział 92103 -Zadania w zakresie kinematografii	6 182	1 000	-	-	-	0.0	0.0	
7.3	rozdział 92105 -Pozostałe zadania w zakresie kultury	8 279	27 024	16 855	16 170	-	195.3	59.8	95.9
7.4	rozdział 92106 -Teatry	63 901	141 978	137 433	137 427	-	215.1	96.8	100.0
7.5	rozdział 92107 -Teatry muzyczne opery i operetki /rozdział uchylony w 2006/	67 348	-	-	-	-	0.0		
7.6	rozdział 92108 -Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele	37 635	42 413	40 437	40 436	-	107.4	95.3	100.0
7.7	rozdział 92109 -Domu i ośrodki kultury, świetlice i kluby	13 450	6 000	7 244	6 835	396	50.8	113.9	94.4
7.8	rozdział 92110 -Galerie i biura wystaw artystycznych	8 679	7 371	8 327	8 327	-	95.9	113.0	100.0
7.9	rozdział 92113 -Centra kultury i sztuki	72 212	96 887	110 212	93 477	16 507	129.4	96.5	84.8
7.10	rozdział 92114 -Pozostałe instytucje kultury	17 618	31 816	29 378	29 356	-	166.6	92.3	99.9
7.11	rozdział 92116 -Biblioteki	110 038	101 437	111 355	110 718	498	100.6	109.1	99.4
7.12	rozdział 92117 -Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych	81 325	79 944	83 908	83 908	-	103.2	105.0	100.0
7.13	rozdział 92118 -Muzea	244 458	242 621	249 746	246 195	-	100.7	101.5	98.6
7.14	rozdział 92119 -Ośrodki ochrony i dokumentacji zabytków	20 677	23 602	22 315	22 315	-	107.9	94.5	100.0
7.15	rozdział 92120 -Ochrona zbytków i opieka nad zabytkami	24 701	39 190	51 793	49 060	-	198.6	125.2	94.7
7.16	rozdział 92122 -Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa	14 892	15 089	14 889	14 207	606	95.4	94.2	95.4
7.17									

Zatrudnienie i wynagrodzenia w 2006 r. w cz. 24 Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2005 r.			Wykonanie 2006 r.			08:05
		Przeciętne zatrudnienie według RB-70	Wynagrodzenia według Rb-70 **	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnioneg	Przeciętne zatrudnienie według RB-70	Wynagrodzenia według Rb-70 **	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na 1 pełnozatrudnioneg	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	cz. 24 - kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - ogółem	17 378	587 385	2 817	17 445	605 866	2 894	102.8
1.1	750 - Administracja publiczna	320	15 539	4 047	310	16 224	4 361	107.8
1.1.1	- rozdz. 75001	263	13 782	4 367	256	14 441	4 701	107.6
1.1.2	- rozdz. 75097	57	1 757	2 569	54	1 783	2 752	107.1
1.2	801 - Oświata i wychowanie	10 437	293 176	2 341	10 433	303 332	2 423	103.5
1.2.1	- rozdz. 80132	10 309	289 091	2 337	10 307	299 188	2 419	103.5
1.2.2	- rozdz. 80140	84	2 222	2 204	84	2 195	2 178	98.8
1.2.3	- rozdz. 80143	44	1 863	3 528	42	1 949	3 867	109.6
1.3	803 - Szkolnictwo wyższe	4 663	223 445	3 993	4 713	229 057	4 050	101.4
1.3.1	- rozdz. 80306	4 574	221 139	4 029	4 633	226 857	4 080	101.3
1.3.2	- rozdz. 80309	89	2 306	2 159	80	2 200	2 292	106.1
1.4	854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	491	11 810	2 004	493	12 200	2 062	102.9
1.4.1	- rozdz. 85410	490	11 786	2 004	492	12 176	2 062	102.9
1.4.2	- rozdz. 85497	1	24	2 000	1	24	2 000	100.0
1.5	921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 467	43 415	2 466	1 496	45 053	2 510	101.8
1.5.1	- rozdz. 92117	1 428	42 180	2 461	1 456	43 796	2 507	101.8
1.5.2	- rozdz. 92122	30	1 024	2 844	29	1 040	2 989	105.1
1.5.3	- rozdz. 92197	9	211	1 954	11	217	1 644	84.1

* Status zatrudnienia określony w rozporządzeniu MF z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

** Dane dotyczące zatrudnienia w 2006 r. przedstawiono ze szczególnym uwzględnieniem działów: 750 – Administracja publiczna.

Dane dotyczące realizacji w 2006 r. planu finansowego Funduszu Promocji Kultury

L.p.	Wyszczególnienie	2005r.	2006 r.				5:3	5:4
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie			
						W tym transfery z/do sektora publicznego		
		w tysiącach złotych					%	%
1	2	3	4	4a	5	5a	6	7
I	Stan funduszu na początku roku	9 771	10 000	56 995	56 995	x	583.3	570.0
1.	środki pieniężne	9 786	10 000	57 153	57 153	x	584.0	571.5
II	Przychody	119 870	129 000	129 000	116 618	x	97.3	90.4
1.	Pozostałe przychody	119 870	129 000	129 000	116 618	x	97.3	90.4
1.1.	- grzywny § 0580	2	0	0	0	x	0.0	
1.2.	- odsetki od dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości § 0900	35	0	0	19	x	54.3	
1.3.	- pozostałe odsetki § 0920	767	0	0	1 744	x	227.4	
1.4.	- wpływy z różnych dochodów-rozliczenia z lat ubiegłych § 0970	1 810	0	0	1 875	x	103.6	
1.5.	- wpływy z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol państwa § 1070	117 054	129 000	129 000	112 823	x	96.4	87.5
1.6.	- zwroty dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub pobranych w nadmiernej wysokości § 2910	202	0	0	157	x	77.7	
III	Wydatki	72 647	132 550	180 154	119 775	80 535	164.9	90.4
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	45 236	48 550	66 645	58 285	27 944	128.8	120.1
1.1.	- dla jednostek sektora finansów publicznych § 2440	9 165	10 000	24 000	21 758	21 758	237.4	217.6
	- dla jednostek sektora finansów publicznych-współfinansowanie programów ze środków z funduszy strukturalnych § 2449	0	0	645	86	86		
1.2.	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych § 2450	36 071	31 550	33 000	30 199	x	83.7	95.7
1.3.	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych- współfinansowanie programów ze środków z funduszy strukturalnych § 2459	0	900	900	142	x		15.8
1.4.	- środki otrzymane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej § 2890	0	6 100	6 100	6 100	6 100		100.0
2.	Transfery na rzecz ludności	2 000	2 000	2 000	1 634	x	81.7	81.7
2.1.	- nagrody § 3040	2 000	2 000	2 000	1 634	x	0.8	81.7
3.	Wydatki inwestycyjne	25 411	82 000	113 509	59 711	52 591	2.3	72.8
3.1.	-dotacje inwestycyjne	25 411	82 000	113 509	59 711	52 591	2.3	72.8
	-dla jednostek sektora finansów publicznych § 6260	23 382	25 000	46 531	44 676	44 676	1.9	178.7
	- dla jednostek sektora finansów publicznych-współfinansowanie programów ze środków z funduszy strukturalnych § 6269	244	36 000	37 086	7 915	7 915	32.4	22.0
	-dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych § 6270	1 785	10 000	10 000	5 769	x	3.2	57.7
	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych- współfinansowanie programów ze środków z funduszy strukturalnych § 6279	0	11 000	19 892	1 351	x		12.3
4.	Odpis aktualizujący należności	0	0	0	145	x		
V	Stan funduszu na koniec roku	56 995	6 450	5 841	53 838	x	0.9	834.7
1.	Środki pieniężne	57 153	6 450	5 841	53 816	x	0.9	834.4

Załącznik nr 5

Dane dotyczące realizacji w 2006 r. planu finansowego Funduszu Promocji Twórczości

1	Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.				5:3	5:4
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej	Plan po zmianach	Wykonanie			
						W tym transfery z/do sektora publicznego		
w tysiącach złotych							%	%
1	2	3	4	4a	5	5a	6	7
I	Stan funduszu na początku roku	440	370	370	617	x	140.2	166.8
1.	Środki pieniężne	112	51	51	280	x	250.0	549.0
2.	Należności	337	337	337	337	x	100.0	100.0
3.	Zobowiązania (minus)	-9	-18	-18	0	x	0.0	0.0
II	Przychody	696	800	800	981	x	140.9	122.6
1.	Pozostałe przychody	696	800	800	981	x	140.9	122.6
1.1.	- grzywny § 0580	14	0	0	9	x	64.3	
1.2.	-wpłaty od wydawców książek i	678	800	800	875	x	129.1	109.4
1.3.	- pozostałe odsetki § 0920	4	0	0	97	x	2425.0	
III	Wydatki	520	812	812	793	x	152.5	97.7
1.	Dotacje na realizację zadań bieżących	78	100	77	77	x	98.7	77.0
1.1.	-dla jednostek nienależących do sektora	78	100	77	77	x	98.7	77.0
2.	Transfery na rzecz ludności							
		442	712	735	716	x	162.0	100.6
2.1.	- stypendia twórcze § 3250	243	462	423	423	x	174.1	91.6
2.2.	- zapomogi § 3110	199	250	312	293	x	147.2	117.2
3.	Wydatki bieżące (własne)	0	0	0	0	x		
3.1.	- pozostałe	0	0	0	0	x		
	- opłaty pocztowe i bankowe § 4300	0	0	0	0	x		
V	Stan funduszu na koniec roku	617	358	358	805	x		
1.	Środki pieniężne	280	93	93	478	x	170.7	514.0
2.	Należności	337	337	337	327	x	97.0	97.0
3.	Zobowiązania (minus)	0	-72	-72	0	x		0.0

*

Kalkulacja oceny końcowej część 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Oceny wykonania budżetu części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2005 roku.

Dochody : 15.501 tys. zł

Wydatki : 1.760.783 tys. zł

Łączna kwota G 1.776.284 tys. zł

Waga wydatków w kontrolowanej łącznej kwocie: $Ww = W : G$ 0,9913

Waga dochodów w kontrolowanej łącznej kwocie $Wd = D : G$ 0,0087

Nieprawidłowości w dochodach: 54,30 tys. zł (0,35% dochodów ogółem) - odsetki od dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem umorzone z naruszeniem prawa.

Ocena częściowa dochodów: pozytywna z nieprawidłowościami – 3

Nieprawidłowości w wydatkach:

⇒ 43.181,1 tys. zł (2,47% wydatków ogółem) wydatkowania środków publicznych z naruszeniem prawa, tj. z przekroczeniem zakresu upoważnienia określonego w planie jednostki sektora finansów publicznych, w tym dotacji na wydatki majątkowe.

Ocena częściowa wydatków: pozytywna z nieprawidłowościami – 3

Wynik końcowy Wk: $(3 \times 0,9913) + (3 \times 0,0087) = 3$

Ocena końcowa: pozytywna z nieprawidłowościami – 3

Kalkulacja oceny końcowej Funduszu Promocji Kultury

Oceny wykonania planu finansowego **Funduszu Promocji Kultury** dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK przedstawionych w Kryteriach oceny wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2006 r. Dla oceny wykonania planu finansowego Funduszu Promocji Kultury zastosowano zasady jak dla I grupy.

Przychody : 116.618,0tys. zł

Wydatki :119.775,0 tys. zł

Łączna kwota G : 236.393,0 tys. zł

Waga wydatków w kontrolowanej łącznej kwocie: $Ww = W : G - 0,51$

Waga przychodów w kontrolowanej łącznej kwocie: $Wd = D : G - 0,49$

Udział nieprawidłowości w przychodach, wynikający z niezapewnienia prawidłowej windykacji należności w kwocie 128,6 tys. zł, stanowił 0,11 % dochodów (128,6 tys. zł :116.618 tys. zł), co powoduje obniżenie **oceny częściowej dochodów do oceny pozytywnej z uchybieniami (4)**

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono.

Ocena częściowa wydatków: pozytywna (6)

Wynik końcowy Wk: $6 \times 0,51 + 4 \times 0,49 = 5,01$ **(5)**

Ponadto, ocena końcowa zostaje obniżona o jeden stopień do oceny 4, ze względu na stwierdzone uchybienia dotyczące:

- niepełnej realizacji przychodów Funduszu, mimo zaplanowania przychodów jedynie od jednego operatora gier liczbowych, tj. Totalizatora Sportowego sp. z o. o ,
- niepełnej realizacji zaplanowanych kosztów, czego skutkiem był nadmierny stan środków obrotowych na rachunku funduszu,
- nieprowadzenia ewidencji szczegółowej do rozrachunków z tytułu udzielonych dotacji, czego skutkiem brak było danych określających stan liczbowy i kwoty nierozliczonych dotacji na koniec roku.

Ocena ostateczna – pozytywna z uchybieniami.

Kalkulacja oceny końcowej Funduszu Promocji Twórczości

Oceny wykonania planu finansowego **Funduszu Promocji Twórczości** dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK przedstawionych w Kryteriach oceny wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2006 r. Dla oceny wykonania planu finansowego Funduszu Promocji Kultury zastosowano zasady jak dla II grupy.

Przychody : 981,4 tys. zł

Wydatki : 793,2 tys. zł

Łączna kwota G : 1.774,6 tys. zł

Waga wydatków w kontrolowanej łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,45$

Waga przychodów w kontrolowanej łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,55$

Ocena cząstkowa dochodów 6.

Nieprawidłowości w wydatkach: nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (6).

Wynik końcowy $Wk: 6 \times 0,45 + 6 \times 0,55 = 6$

Uchybienia w realizacji planu finansowego Funduszu dotyczyły:

- dokumentowania i rozliczania przyznanych środków,
- nieutworzenia konta pozabilansowego zaangażowania kosztów FPT,
- nieterminowego składania sprawozdań Rb-Z i Rb-N.

Ocena ostateczna – pozytywna.

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
6. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu
8. Minister Finansów
9. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego